

SLOVENSKI NAROD

Obaja vsak dan popoldne, izvenredni sodelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrti 2D 50 p, večji inzerati peti vrti 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, 1. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poslilina plačana v gotovini.

Odkritje Strossmayerjevega spomenika v Zagrebu

Svečanost je imela popolnoma hrvatsko-separatistični značaj. — Pičila udeležba zunanjih društev in gostov. — Kralja je zastopal general Matić, vlado in Narodno skupščino pa veliki župan. — Stepan Radić ni govoril, ne jedel. — Zagrebski župan pripisuje kraljevo odsotnost političnim intrigam.

Zagreb, 8. novembra. Včeraj se je vršilo slovesno odkritje Strossmayerjevega spomenika, ki je bilo združeno z velikimi svečanostmi. Kakor je bilo že prej predvidevati, je imela svečanost popolnoma separatistični značaj. Sodelovala so izključno hrvatska društva in organizacije, glavni govorniki, izvenredni zastopniki in. Vel. kralja, vlade, beogradske občine in akademске omladine ter nekaterih drugih so slavili Strossmayerja, ki je kot Hrvata, ostentativno ignorirajoč jugoslovensko idejo, ki ga baš v prvi vrsti dviga nad ostale zaslužne Hrvate. Slovesnosti se je udeležilo krog 8 do 10.000 oseb, dasi se je prvotno računalo, da se bo zbralo v Zagrebu najmanj 20 do 30.000 glava množica. Razen maloštevilnih deputacij hrvatskih društev so bila zastopana samo nekatera večja hrvatska mesta. Glavno vlogo so igrali hrvatski separatistični Sokoli in separatistična hrvatska ženska družba.

Ob 9. dopoldne je krenila povorka z Wilsonovega trga proti katedrali, v kateri je opravil nadškof dr. Bauer slovesno službo božjo. Društva so se razmesnila pred cerkvijo, dočim se prisostvovala cerkvenim obredom samo zastopstva društev. Radi tega je vlada v cerkvi velika praznosta. Po cerkveni službi so krenila društva pred Akademijo znanosti in se razvrstila pred samim spomenikom, zakritim z modrim platnom. Pred spomenikom je bila postavljena govorniška tribuna, na kateri so bili nameščeni tudi radioaparati za sprejemanje in oddajanje govorov. V spremstvu zagrebskega župana in nadškofa je kmalu nato dospel zastopnik kralja general Matić. Takoj nato je v imenu odbora za postavitev spomenika pozdravila goste predsednica odbora gospa Klotilda Cvetišić - Krenais. Med tem so dospeli pred spomenik še ostali dostojanstveniki, med njimi tudi zagrebski veliki župan, ki je zastopal vlado in Narodno skupščino. Nato je nadškof Bauer kot pokrovitelj Akademije znanosti stopil na govorniško tribuno in z daljšim govorom odkril spomenik. V svojem govoru je nadškof slavil Strossmayerja kot velikega Hrvata, ki je vedno imel pred očmi potrebe hrvatskega naroda in ki je stremel za kulturnim ujedinjenjem Hrvatov, Slovencev, Srbov in Bolgarov. S klicem: »Slava Strossmayerju, Slava očetu Jugoslaviji!« je odkril spomenik, pevski zbori pa so zapeli državno himno.

Nato je zastopnik kralja general Matić položil pred spomenik srebrni lovorjev list, pričvrščen na črno podlago in s povzdignim glasom spregovoril: »Veliki Vladika! Nj. Vel. kralj Aleksander I., vladar naše ujedinjene

domovine, mi je naročil, da v njegovem imenu položim ta venec pod tvoj spomenik iz besedami: V spomin škofu Juriju Strossmayerju za njegove velike zasluge za prosveto Hrvatov in jedinstvo celega našega naroda. Slava ti, vladika!»

Nato je nadškof dr. Buer s kratkimi besedami izročil spomenik v varstvo mestne občine. Zagrebski župan a. h. Heinzel je nato v svojem govoru podčrtaval, da je Zagreb odkril spomenik velikemu Hrvatu ter da je bil spomenik postavljen samo s hrvatskim denarjem. V imenu vlade in Narodne skupščine je položil pred spomenik venec veliki župan dr. Kramaršić, naglašajoč v svojem kratkem nagovoru, da je Strossmayer s svojim delom prvi ustvaril temelje za ujedinjeno državo jugoslovensko. Nato so polazali venec še zastopniki raznih občin, društev in organizacij. Pomemben nagovor je imel zastopnik beogradske občine ki je naglasil, da je bil Strossmayer apostol jugoslovenske misli. Prav tako je podčrtal jugoslovenstvo Strossmayerja tudi špitski župan dr. Tartaglia, naglašajoč, da je bila želja Strossmayerja, da se ujedini ves jugoslovenski narod in ne le Hrvati.

Po odkritju se je vršila svečana seja Jugoslov. akademije znanosti. Predsednik dr. Manojlović je v krasnem govoru orisal velike zasluge Strossmayerja za znanost in umetnost, nakar so si gostje ogledali galerijo slik.

Za oficijelne goste je bil prirejen svečan banket in sicer v prostorih nadškofije in v mestni kleti (gradski podrum). Pri škofu je bil povabljen tudi Stepan Radić, ki pa se obeda ni udeležil. V gradskem podrumu je med obedom govoril zopet zagrebski župan, ki je med drugim izjavil, da so samo politične intrige povzročile, da so slavnosti ni udeležil kralj sam. Izmenjanih je bilo še več nagovorov in pozdravov. Obeda so se poleg drugih udeležili tudi vsi zagrebski konzuli. Med brzojavami pozdravi je bil prečitan tudi brzojav ljubljanske občine.

Ob 4. uri se je vršila na univerzi komemoracija akademске omladine, na kateri je govoril prof. Šišić o Strossmayerjevem delovanju za narod in narodno prosveto.

Hrvatski Sokol je priredil zvečer še posebno proslavo, ki pa je imela seveda popolnoma separatistični značaj. Odkritje spomenika, ki bi moralo biti manifestacija jugoslovenske misli in veličastna proslava neveljnih zaslug vladike Strossmayerja za narodno ujedinjenje, je po zaslugi zagrebnih hrvatskih separatistov izpadla radi tega dokaj manj veličastno, kot bi bilo želeli in pričakovati.

Premirje med Pašićem in Uzunovićem

Preokret v aferi Radeta Pašića. — Seja radikalnega kluba odgodena. — Ponovne avdijence ministrskega predsednika. — Tudi g. Pašić zaprosil za avdijenco.

Beograd, 8. novembra. V aferi Rade Pašića je nastopil preobrat. Rade Pašić je izročil anketnemu odboru prepis pisma, ki mu ga je napisala vdova Milin, glavna priča v vseh njegovih aferah. Pismo se glasi: »Gospodu Rade Pašiću! Želim, da vam izjavim, da so prenehali vsi nesporazumi med nama, ki so izhajali iz dejstva, da sem bila o vas pogrešno obveščena. Žal mi je, da je vsled moje neobveščeniosti sploh prišlo do teh nesporazumov. Vi ste z izročitvijo enega milijona dinarjev popolnoma izpolnili svoje obljubo in jaz se Vam tem potom zahvaljujem in Vas pozdravljam Marija Milin.«

Sodi se, da bo na tej podlagi sestavljena formula za poročilo anketnega odbora Narodni skupščini in da bo uspelo Rade Pašiću, da se na ta način izmaže iz škrbecev.

V tej zvezi in z novim položajem Rade Pašićevih afer se je govorilo, da bo Nikola Pašić zaprosil za avdijenco, da se informira o željah drugega ustavnega faktorja glede nadaljnje razvoja naše državne politike. Politični krogi presojajo danes položaj mnogo bolj hladnokrvno, kakor prejšnji teden. Zdi se, da je prišlo med Nikolo Pašićem in predsednikom vlade Nikolo Uzunovićem do začasnega soglasja in da je Nikola Pašić umaknil svoje prvotne načrte. Že to je značilno, da je bila za nedeljo sklicana seja radikalnega poslanskega kluba odgo-

dena in da so tudi Pašićevi ožji prijatelji postali zadnje dva dni bolj umirjeni. Kralj je v soboto kmalu po prihodu v Beograd sprejel predsednika vlade, ki mu je poročal o položaju vlade.

Beograd, 8. novembra. Danes dopoldne je Nikola Uzunović ob pol 11. zapustil predsedništvu vlade ter odšel na dvor, kjer je ostal do 12. Pri povratku je izjavil novinarjem, da se je sestel le z ministrom dvora, s katerim je govoril o — včerajšnjih veličastnih pogrebnih manifestacijah. Na vprašanje novinarjev, kaj misli o sporu med radikali in HSS radi agrarne reforme v Dalmaciji, je izjavil Uzunović:

»Spor ni tako velik, da bi se ne dal izgladiti; zaenkrat gre za to, da se vprašanje razčisti v radikalnem klubu.«

Iz vrst radikalnih poslancev se doznava, da je večina radikalnega kluba proti načrtu agrarne reforme radičevskega ministra dr. Šibenika. Vprašanje te agrarne reforme postaja čimdalje bolj zanimivo. Stepan Radić je na zboru v Ogulinu izjavil, da njegova stranka ne bo odstopila od tega agrarnega zakona. Stepan Radić prispe jutri v Beograd. Sodi se, da hoče Radić osebno intervenirati v prvi vrsti radi tega agrarnega zakona.

Anketni odbor je danes zaključil čitanje in preiskavo aktov afere dr. Korroša.

Radić o Italiji in fašizmu

Radićev shod v Ogulinu. — V svojem govoru je Radić ostro napadel fašistovsko Italijo in z opet napovedal združitev z Bolgarijo.

Ogulin, 8. novembra. Tu se je vršila včeraj skupščina HSS, ki jo je sklical Stepan Radić. Na postaji so Stepana Radića sprejeli pristasi z godbo. V svojem govoru je Stepan Radić izjavil med drugim: »Da nismo sklenili sporazuma, bi bilo danes pri nas kakor v Italiji ali pa še stokrat slabše. Tako pa postaja sedaj naša kraljevina pod zastavo narodnega sporazuma, ki ni več protokol in kombinacija nego narodna in državna politika, vse bolj urejena in se utrjuje temelji, brez katerih ni blagostanja, prosvete in napredka.«

V svojih nadaljnjih izjavah je Radić naglasil: »Nekdaj smo izjavili Srbom: z batina mi ne pridemo daleč. Hoteli smo drugi rod, želeli smo republiko. Poskušali smo, pa ni šlo. Tedaj pa smo rekli: »Dobro, vi ste vsi za kralja, pa bodimo še mi. Hočemo monarhijo, hočemo državo s kraljem, toda hočemo seljaško državo.« Nato je prišel sporazum. Pašić je odšel iz vlade, odšel sem tudi jaz. Radić radi starosti, jaz pa, ker so rekli, da sem konj, ki lahko vsak čas prevrne kolesa. Na tem lepem božjem solnceu čuje in po večje doma: »V naši državi nikoli več ne sme biti vlade, v kateri ne bi bili Srbi in Hrvati skupaj.« Italija je bila v prejšnjem stoletju najsvobodnejša država na svetu, Avstrija najbolj črna. O Avstriji se je tedaj govorilo sin

orbe ultimac, danes se govori o Italiji, da je zadnja na svetu in da nima niti najmanjše pravice. Naša država pa raste s sporazumom, z organizacijo seljaškega naroda in delavstva. Na celim svetu vedo, da obstoja država SHS in da živi v tej državi hrvatski narod, ki ima seljaško in človečansko stranko, kakršne ni nikjer drugje na svetu.

V Italiji je strašna stvar. Ono, kar se dogaja v Italiji, bo privedlo Italijo do tega, da bo od vseh narodov prezirana. Jaz tega ne želim Italiji. Mi moramo vse ono izvesti, česar se Italija boji. To je po možnosti najsvobodnejši tisk, najširša amnestija in najpopolnejša demokracija. Nato se bomo zedinili z Bolgarsko, zaenkrat gospodarsko in jutri politično; v gospodarskem oziru se lahko ujedimo v toku 5 minut s skupno carinsko zvezo. Ko vse to izvedemo, bomo rešili italijansko in gospodarsko vprašanje. To je politika sedanjega vlade.

Narodna banka v Beogradu, ki je državna institucija, je dala 89 osebam v Beogradu tekom zadnjih šestih let 178 milijonov dinarjev. Caršija je prejela vašo kri in vašo tuje, jaz sem o tem že govoril, ali oni so se delali gluhe. Od tega bomo napravili še vprašanje. Vsako selo mora dobiti cenen kredit. To je naša rak-rana. Vlada je pošena in sposobna ali bi lahko bila sposobnejša.

Polom nemoralnosti fašistovske politike

Zasliševanje Garibaldija v Parizu. — Podkupovanje francoskih listov. — Mussolini ne zaupa nikomur več in dela baje na novo vojno.

Pariz, 8. novembra. Aretirani polkovnik Garibaldi je nastanjen v hotelu blizu ministrstva notranjih del, kjer ga vsak dan zaslišujejo. Včeraj so mu dovolili, da se je sestel s svojim bratom Santom Garibaldijem, ki živi v Parizu. Kakor poroča »Temps«, je bil sestanek zelo ganljiv. Brata sta emela govoriti samo francosko v prisotnosti sodnika. Santo Garibaldi je poslal »Tempsu« pismo, v katerem pravi, da je njegov brat prejel denar samo, da bi lahko pomagal veliki italijanski stvari za osvoboditev Italije izpod fašistovskega jarma. Santo Garibaldi prosi Francoze, naj ne obsodijo njegovega brata, dokler niso slišali njegove obrambe.

Garibaldi sam je priznal, da se je seznanil z nekimi anarhisti, ki so hoteli pred meseci vlomiti v barto zakladnico Notre Dame. »Tribuna« piše v tej zvezi, da je bil Garibaldi očitno v zvezi z anarhisti, ki so svojčas ukradli sloviti in neprecenljivi diamant. Ta verzija pa ni potrjena.

Pariz, 8. novembra. V pariški javnosti je izzvala veliko senzacijo afera o podkupovanju nekih pariških listov od strani

italijanske vlade. V »Action Française« dolži njen urednik Maurra direktorja glasila francoskih fašistov »Nouveau Siecle«, Valois, da je prejel denar od italijanske vlade. List je zašel v težak finančni položaj in v tem stanju je prejel list večjo denarno subvencijo. Od tedaj ureja svojo zunanjo poročevalsko službo po telefonskih navodilih italijanskega poslanika v Parizu.

Pariz, 8. novembra. Odlični predstavnik italijanske emigracije v Parizu je podal novinarjem sledečo izjavo:

Mussolini nima več zaupanja in je izgubil zaupanje celo v svojo najbližjo okolico, ki se je največ bojil. On namenoma ustvarja revolucionarni položaj in psihološko ozračje za vojno, želeč, da konča kot nacionalni heroj.

Rim, 8. novembra. Službeno se javlja, da novi zakon o kaznovanju v kaznovanju atentatorjev ne bo imel retroaktivne moči. Kazen bo odmerjena po starih zakonih, sodišče pa bo sestavljeno iz vojaških sodnikov.

Radić na potu v Beograd

Zagreb, 8. novembra. Včeraj dopoldne je prispel iz Beograda minister agrarne reforme dr. Šibenik. Dr. Šibenik je poročal Stepanu Radiću o zakonskem načrtu agrarne reforme v Dalmaciji ter o nesoglasju v tem vprašanju med radikali in HSS. Zvečer se je dr. Šibenik vrnil v Beograd.

Stepan Radić potuje danes zvečer z brzovlakom v Beograd. Na vprašanje novinarjev, zakaj gre v Beograd, ko je vse v redu, je odvrnil Radić:

»Mi hočemo iz dobrega napraviti še boljše.«

Na vprašanje, ali bo kmalu uzakonjen davčni zakon in zakon o agrarnih odnosih v Dalmaciji, je izjavil Stepan Radić: »Najprej pojdemo v svate!«

Shodi Svetozarja Pribičevića

Novi Sad, 8. novembra. Včeraj je vodja SDS Svetozar Pribičević priredil na agitacijskem potu v južni Vojvodini več javnih zborov, katerim so prisostvovali tisoči in tisoči seljaškega naroda. Svetozar Pribičević je govoril o političnem položaju ter primerjal radikalno stranko, kakršna je danes, z bivšo Khuenovo liberalno stranko v Vojvodini ali naprednjaško avstrofilsko vlado pod kraljem Milanom. V Franciji vladajo danes tisti, ki so hoteli zmagovito Francijo, enako je v Belgiji in v Angliji, samo pri nas vladajo tisti, ki so nasprotovali ujedinjenju ter storiili vse proti enotni Jugoslaviji. Pribičević je že leta 1924. napadel Davidovića, ker je zapustil politiko narodnega edinstva, leta 1925. je te očitke ponovil proti Pašiću, radikalna stranka pa je danes popolnoma gnila stavba brez idealnega poleta in nesposobna za vsako opozicijo. Svetozar Pribičević je zvečer odpotoval v Bosno, kjer priredi danes velik zbor v Bijeljini.

Zambonijeva mati znorela

Kaj pravi italijanska policija.

Bologna, 8. novembra. Policija nadaljuje s preiskavo poslednjega atentata na Mussolinija. Smer preiskave osredotočuje sedaj na družino Zambonija. Policija je izvršila hišne preiskave v vseh prostorih tiskarne in zasebnega stanovanja atentatorjevega očeta, starega Zambonija. Med njegovimi papirji so bili najdeni tudi stenogrami. Ker policija ni mogla razbrati stenogramov, je bil poklican stenograf - strokovnjak profesor Sandro, ki pa tudi ni mogel razbrati vseh stenogramov, ker se je stari Zamboni posluževal individualnih kratkic. Policija trdi, da se atentatorjev oče upira preiskavi in da odklanja odgovore, in policija zato sumi, da je prvi dan, ko je spoznal v mrtvem truplu svojega sina Anteja, računal s tem, da bo oblast sponirala hišno blaznost njegovega sina. V hiši starega Zambonija so našli storo karabinko.

Zambonijeva mati je zblaznela in so jo morali oddati v umobolnico. Ko je izvedela za tragični smrt svojega sina, se ji je omračil um. O starem Zamboniju se govori, da je čez dan tiskal običajna dela, da pa je ponoči sam s svojimi sinovi izvrševal tiskarska dela po nalogu protirežimskih krogov. Policija je zasedla izvod romana »Les Misérables« francoskega pisatelja Hugoja, kjer je atentator Zamboni počrtaval najvažnejša mesta ter baje s svčnikom ob robu na nekem mestu pristavil, da bo ubil Mussolinija. Na kvesturi se vedno zasljuje sorodnike in znance Zambonijeve rodbine. Policija je izvršila brezbroj hišnih preiskav ter zaprla vnovič več sto oseb. Koliko je dosedaj aretiranih, se ne ve, ker cenzura ne pusti o tem ničesar pisati.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Effekti. 70dst. invest. posoj. 1921 77—77.50, 2 in polodst. drž. rente 330—331, Ljubljanska kreditna 140—150, Hrv. esk. banka 100—101, Kredita banka Zagreb 100—101, Hipotekarna banka 56—57, Jugobanka 95 in pol — 96 in pol, Prastrediona 865—867.50, Drava d. d. Osijek 360, Sečerana Osijek 400—415, Isis d. d. 45—46, Nihag 12, Gutman 240—260, Slaveks 100, Trboveljska 310, Vevče 105, Agradia 43 in pol — 43.75.

Devize. Amsterdam 22.69, 22.75, Wien 798.50, 801.50, Berlin 13.48, 13.51, Budimpešta 793.50, 796.50, Italija 241.49, 243.49, London 274.59, 275.39, Newyork ček 56.56, 56.76, Paris 185.55, 187.55, Praga 167.60, 168.40, Curih 10.9275, 10.9375.

Valute. Wien 802.50, 805.50 Newyork ček 55.90, 56.10.

INOZEMSKA BORZE.

— Curich: Beograd 9.14, Pariz 16.905, Milan 21.775, Newyork 518.50, London 25.15625, Praga 15.3625, Dunaj 73.25.

— Trst: Beograd 41.50—42.20, London 115—116, Curich 452—457.

Veličasten pogreb narodnih voditel ev v Beogradu

Prenos zemskih ostankov vojvode Putnika in njegovih drugov v domovino. — Parastosu sta prisostvovala tudi kralj in kraljica. — Značilen govor Pavla Radića.

Beograd, 8. novembra. Včeraj se je vršil v Beogradu svečan pogreb narodnih velikov, ki so v boju za osvobodjenje preminili v tujini in so bili še sedaj prepeljani v domovino. Krste s telesnimi ostanki so v soboto dospеле v Beograd ter bile položene v saborni cerkvi na mrtvaški oder. Pogreb se je vršil po točno določenem programu posebnega odbora. Ob 9. uri se je vršil v saborni cerkvi svečan parastos, ki ga je opravil patrijarh Dimitrije ob veliki asistenci duhovščine. Parastosu sta prisostvovala kralj in kraljica, princ Arzen, celokupna vlada, diplomatski zbor, Narodna skupščina ter velika množica prebivalstva, ki je zagrnilo vse ulice, od cerkve pa do pokopališča. Solnska mladina je bila razmeščena po ulicah, kjer so orožniki z vojaštvom le s težavo vzdrževali red. Po končanem cerkvenem opravilu sta se kralj in kraljica vrnila na dvor, nakar se je izpred cerkve formirala povorka. Na čelu povorke so nosili odlikovanja pokojnikov, nato so sledile zastave poedinih društev in korporacij in vozovi z venci. Za duhovščino so sledile krste. Prva je bila krsta vojvode Putnika, ki je bila naložena na topovsko lafeto, za njim pa krste ostalih

narodnih borcev. Za vsako krsto so korakali pokojnikovo sorodniki. Ob straneh so korakale častne straže, ki so jih tvorili oddelki vseh vrst orožja naše vojske. Za velikaško množico, ki je sledila sprevodu, se je vozil v svojem avtomobilu Nikola Pašić, ki je ostal na pokopališču do konca pogrebnih svečanosti. Pred saborno cerkvijo je govoril v imenu Narodne skupščine predsednik Trifunović, v imenu vlade pa Miša Trifunović. Na grobeh je govoril vojni minister general Trifunović, ki je zlasti slavil zasluge vojvode Putnika za narodno osvobodjenje na bojnem polju. Med ostalimi govorniki je bil posebno opazen Pavle Radić, ki je imel zelo patriotičen, od jugoslovenskega duha prežet govor, slaveč zasluge pokojnikov za narodno in državno ujedinjenje.

Po zatrdilu poznavalcev razmer, je bila to od preobrata sem največja narodna manifestacija v naši prestolici. Pogrebnim svečanostim je prisostvovalo nad 100.000 ljudi. Vse mesto je bilo v črni in žalnih zastavah. Deputacije društev in prebivalstva so prišle iz vseh mest Srbije in tudi iz mnogih prečasnih krajev.

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pilača s pravim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevali.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Nova žrtev naših gora

Na Grmadi ob Šmarni gori se je včeraj ubil akademik Alojzij De Reggi, eden naših najboljših planincev. — Utrgala se mu je skala pod nogami.

Naše gore so včeraj zopet zahtevale novo žrtev. V nevarnem kamninu na Grmadi, ki slovi radi svoje težke dostopnosti, se je včeraj popoldne smrtno ponesrečil znani veleturist, sportnik in plezalec, vedva 20letni akademik Alojzij De Reggi.

O tragični nesreči, ki je pretrgala življenje mlademu idealnemu, planinske nadeve ljubečemu studentu, nam pripoveduje očividec g. Anton Kastelec, ki je bil edina slučajna pričča žalostnega dogodka:

Včeraj je bil izredno lep dan in mahnil sem jo okoli 14. iz Ljubljane proti Šmarni gori. Z namenom, da se popnem na znano plezalno turo Turnca, sem dospel okoli 15. do takozvanega Okenca. Pomagal sem nato dvema gospodinoma, da sta se pospeli na strmi, okoli 2 m visoki Turncu, sam pa sem ostal na Okenču pred skalno ter opazoval okolico. Na Turncu je bila zbrana večja družba, več dam in več gospodov. Naenkrat je ena izmed dam omenila: »Glejte, De Reggi prihaja! In res! Po poti je prihajal De Reggi, popolnoma sam in brez vsake opreme, priprosto obleden. Dospel je do Okenca in se nato naglo in spretno popel na Turncu. Bil je takoj na vrhu, kjer je ostal pet minut. Razgledal se je po okolici, nato pa se je istotako naglo spustil na tla, ne da bi s kom spregovoril besedico. Jaz sem bil po običajni poti zavil na prod. De Reggi pa je mimo mene zavil mesto na levo, na desno proti — kaminu. Reče mi, da gre v smrt.

Opazoval sem ga še, kako je zavil v kamin, nato mi je izginil izpred oči. Hip nato se je v kaminu utrgal velik kamen in z velikim truščem priletel na prod. Postal sem pozoren. Po kratkem odmoru je znova zagrmelo. Zopet se je utrjala plast kamenja in se zrušila, istočasno pa sem v že nastalem mraku opazil, da pada nekaj večjega v globino in da drvi med hrúščem in truščem po produ. Instinktivno sem slutil nesrečo, obstal sem in razprostrl roke. V naslednjem trenutku je obvisel na mojih rokah De Reggi. Priletel je vznak. Naglo sem ga postavil na noge, v istem hipu pa je bruhnil kri in takoj nato umrl. Reče se je pri padcu iz višine 40 do 50 metrov prekotil na glavo, pri tem mu je najbrž udrla prsni koš in na posledica notranjih poškodb je izkraval. Zunanji vidni poškodbe ni imel, samo desno nogo je imel pod kolonom spahnjeno ali zlomljeno. Tragičen dogodek se je pripetil tako naglo, da ga ni nihče opazil. O nesreči sem nato obvestil ostale turiste in izletnike, nakar smo trupo ponesrečenega položili na travo. Izletnike je prizor silno pretresel, navzoče dame pa so glasno plakale. Ponesrečenemu smo zapeli turobno žalostno »Vigred se povrne« in mrak je legel na zemljo, ko smo se poslovili od tragično preminulega.

Vest o tragični smrti De Reggija se je že sinoči bliskoma razširila po Ljubljani in je povsod vzbudila splošno sočutje, zakaj pokojni je bil znan kot eden naših najboljših turistov-plezalcev uspešno pa je bil udeležen tudi na sportnem polju v ožjem smislu.

Njegova ljubezen do narave in planin je bila brezmejna in ves svoj prosti čas je porabil za izlete in plezalne ture. Slovel je kot najboljši plezalec turističnega kluba »Skale«. Neshetokrat je že preplezal nevarno triglavsko severno steno v slovenski in nemški smeri, popel se na neverne stene Jalovca, Spika itd. Skupaj s pokojnim, žal tudi ponesrečenim Topolovcem sta plezala preko severne stene v nemški smeri in izbrala varijanto, po kateri poprej še ni stopala človeška noga. Topolovec je plačal svojo smelost s smrtjo. Tik pred ciljem je zdrknil v prepad. De Reggi je rešil samo čudež. Usoda ni hotela, da bi umrl v orjaških planinah, ki jih je toliko ljubil. Ironija usode je, da se je ponesrečil na mali Grmadi, ki je do sedaj zahtevala svojo prvo žrtev.

Z nesrečnim D. Reggijem sočustvujejo tisoči naših turistov, pa tudi za široko sportno javnost je njegova izguba hud udarec, saj je bil pokojni v prvih vrstah naših sportnikov in si stekel neveljavih zaslug za razvoju naše lahke atletike. Pokojni je bil član Slovenskega planinskega društva, Turistovskega kluba »Skale« in član ASK Primorja, v katerem je bil eden najboljših tekačev na dolge proge.

V zasebnem življenju je bil mladi Lojze miren in simpatičen mladenič. Študiral je prirodoslovje na ljubljanski univerzi in je slovel radi svoje izredne nadarjenosti. Star je bil šele 20 let.

Vest o nesreči De Reggija je bila

že s oči javljena orožnikom. Danes dopoldne se je na kraj nesreče odpravila posebna komisija, popoldne pa prepeljejo truplo ponesrečenega v Ljubljano. Pogreb bo najbrže jutri.

Skrivnostne so naše divne planine v svojem mogočnem snovanju in večna je njihova privlačna sila. Nihče ne ve, kaj ga čaka tam gori, kjer se dvigajo sivi gorski velikani pod oblake, in vendar hite vsako leto tisoči planincev, da se oklenejo golih skal in prežive nekaj časa v naročju nedotaknjene matere narave. Število ljubiteljev planin se od leta do leta množi, množi se pa tudi število onih, ki plačajo svojo ljubezen do naravnih lepov s smrtjo.

Letos je imela koščena žena v naših planinah posebno bogato žetev. Komaj so utihnil glasovi o nesrečnem talentiranem slikarju Josipu Gorupju, že je pretrgala nevidna roka, ki se skriva za vsako skalno planino, nit življenja nadebudnemu turistu Lojzetu Reggiju. To je letos že sedma žrtev naših planin. 23. maja so obeležili na snežišču nad Pasjo glavo v Kamniških planinah Mari Mancinjeva, Rado Sopčič in Ivo Sterle. 22. maja je izginil v okolici Vršiča vladni svetnik dr. Milko Lubec, čigar truplo so našli šele v avgustu, koncem julija je našel v Hudi praski na Mrzli gori prarano smrt mladi medicinar Ivo Šuman, okoli 20. oktobra je izginil v objemu Triglavskih pečin znani slovenski slikar Josip pl. Gorup, ki ga še vedno niso našli, in včeraj je zahtevala na videz nedolžna in lahko dostopna Grmada pri Šmarni gori mlado življenje akademika Lojzeta De Reggija. Sedem vrzeli je nastalo v vrstah naših planincev, ob sedmem odprtem grobu stojimo in sedmič v letošnji planinski sezoni moramo priznati, da je človek v borbi z veličino in močjo gorskih velikánov brez moči.

Nesreča gledalca De Reggija je tem težja, ker je zahtevala življenje spretne in preizkušene plezalca, ki je preplezal že severno triglavsko steno, a je kljub temu našel smrt na Turencu pri Šmarni gori, kjer bi človek najmanj pričakoval smrtno nevarnosti.

Razkol med jugoslovanskim ženstvom

Iz beograjskih listov posnemamo:

V vrstah jugoslovenskega ženstva je izbruhnil razkol, kojega početki in klice segajo že v prejšnja leta. Kakor znano je bil ustanovljen 21. septembra 1919. na pobudo Srbskega ženskega Saveza Narodni ženski savez kraljevine SHS s sedežem v Beogradu. Jugoslovenske žene so stale v prvih letih mlade države pred težkimi socialnimi in moralnimi vprašanji. Vojne strošaki je bilo na tisoče in tisoče. Invalidi in njihove robinje so životali v strašni bedi. Moralne osnove socialnega zasebnega in družabnega življenja so propadle. Vseh teh nalog se je energično lotilo naše ženstvo in res omililo mnogo, mnogo gorja.

Kmalu pa sta se pojavila v delu jugoslovenskih žena pri reševanju teh problemov dva pravca, ki sta se odražala v vsem saveznem delu ženskega saveza od ustanovitve do blejskega kongresa. Pravca sta se pojavljala na vseh letnih skupščinah ter sedaj dovedla do razcepa jugoslovenskega ženstva. Nedavno se je v Beogradu osnovala nova zveza ženskih organizacij, ki si je dala ime: »Narodna ženska zajednica kraljevine SHS«. Ta skupina očita prvi, da je preveč politična, preveč feministična, dočim je treba pri nas poprej izvršiti še ogromno notranje socialno delo.

Žene, ki so snovale Narodno žensko zajednico, zastopajo smer, ki pravi, da je treba predvsem reševati socialna vprašanja in blažiti nezadovoljstvo ter bedo, ki se pojavlja v naši državi. Proglas nove ženske organizacije navaja sledeči program:

- 1.) Proučevati se morajo potrebe vsakega kraja ter s skupnim delom zadostiti tem potrebam.
- 2.) Zajednica bo posvečala posebno skrb nacionalnim stremeljem ter poskušala zadržati narodno jedinstvo med narodom, zlasti pa v mladini in deci.
- 3.) Zajednica bo poskušala, da reši vsaj delno takozvano dečje vprašanje, ki je najvažnejše socialno vprašanje povojnega časa.
- 4.) Zajednica bo skušala zaposliti čim več ženskega pohlada v ženskih poklih.
- 5.) Posebna pažnja bo posvečena alkoholizmu in prostituciji ter ostalim pojavom v našem narodu.
- 6.) Zajednica bo skrbela za socialno higijeno, predvsem pa za zdravje dece.
- 7.) Zajednica bo čuvala narodne običaje v cellem našem narodu.
- 8.) Skrbela bo tudi za deco in za socialni položaj ter njen nacionalni značaj tudi izven mej naše države.

ni položaj ter njen nacionalni značaj tudi izven mej naše države.

9.) Ženska zajednica bo zahtevala, naj se povsod spoštuje dostojanstvo žene in neguje zlasti kult majke. Ženska prava naj bodo zaščitena v meščanstvu in političnem življenju.

10.) Stike z internacionalnim ženskim pokretom in raznimi mednarodnimi socialnimi pojavi bo vzdrževala zajednica s pomočjo posebnega referenta.

Proglas so podpisale kot častne predsednice gospe M. Vulović in S. Lozanić, kot predsednica ga. L. Biba, kot podpredsednice gospe Smiljanić, Panić in Feldman, tajnice so gospe Gjurić, Lazarević in Janković.

Tako imamo, evvo, tudi v jugoslovanskem

ženskem pokretu razkol, o katerem pa smo prepričani, da bo v najkrajšem času izzval, upajmo, stvarno debato ter povzročil razčlenjenje pojmov ter novo združenje in složno delo vseh jugoslovenskih žena. Zeleti je, da se to čim prej zgodi, ker so naloge ženskega pokreta v naši državi zelo aktualne in potrebujejo nujnih akcij, vprisanje feminizma pa je vsaj za enkrat še podrejenega značaja in ga je, ako je le malo dobre volje, prav lahko mogoče rešiti tudi v okrilju ene same organizacije. Kolikor mi poznamo naše žensko, organizirano v starem Ženskem savezu, je vse prej kakor pretirano feministično in s te strani gotovo ni bilo razloga za secesijo. Pravi vzroki morajo biti drugje.

Tudi druge vlade imajo velike skrbi

Gospodu Uzunoviću ni treba zavidati svojih kolegov po drugih državah. — Skoro vse vlade civiliziranega sveta se bore z velikimi težkočami in stoje pred zamotanimi problemi.

Naša vlada in z njo vred vsi naši politiki imajo težke skrbi, kljub temu pa jim ni treba zavidati svojih tovarišev po ostalem svetu. Tudi ti niso na boljšem; ni jim usojeno, da bi mirno »vladali«, da bi se nemoteno veselili svojih ministrskih časti. Kamorkoli pogledamo, povsod opazimo večje ali manjše vladne režimske ali celo državne krize. Le malo je držav, kjer bi ustavni organizem deloval v popolnem redu.

O Italiji in Mussoliniju ni treba govoriti. Fašizem je na vrhuncu svojega slaja in svoje moči. A ravno obupno - nasilni ukrepi, ki jih je te dni storil, da utrdi svojo moč in zatire svoje nasprotnike, ravno ti ukrepi kažejo, da je odpor proti fašizmu v Italiji sami mnogo večji in mnogo nevarnejši, kakor se splošno sodi.

V enakih skrbih je Mussolinijev drug, general Primo de Rivera v Španiji. Tudi on je doslej še vedno udušil vse poskuse strnoglaviti njegovo diktaturo, a kljub temu se revolucionarno gibanje vedno znova širi. V zvezi z zaroto, ki so jo nedavno odkrile francoske oblasti, so aretirali na Španskem celo vrsto uglednih politikov, nasprotnikov diktature. Ni izključeno, da bo Primo posnehal Mussolinija tudi v drakonskih odredbah proti opoziciji, a prej ali slej se bo zrušila tudi njegova diktatura.

Angleški vladi dela velike preglavice še vedno rudarska stavka, ki že globoko razjede angleško gospodarsko življenje. Kako je prebivalstvo nezadovoljno, so pokazale nedavne občinske volitve, iz katerih so izšli socialistični laburisti zelo ojačeni, dočim so bili vladni konservativci skoro povsod poraženi. Ta izid je resen memento vladi in njeni stranki.

Se bolj neprijeten je položaj, v katerega je zašel g. Coolidge, predsednik severoameriških Zedinjenih držav. Po ameriški ustavi se vrše vsako drugo leto 2. novembra volitve v reprezentativno zbornico in dopolnilne volitve za 1 tretjino senata. Pri letošnjih volitvah so republikanci, ki so sedaj na vladi in katerim pripada tudi Coolidge, zelo nezadovoljni, napredovali pa njihovi nasprotniki demokrati, katerim je pripadal svoj čas Wilson. Coolidge in njegova vlada

imata zdaj v obeh zbornicah samo večino par glasov, tako da v prihodnjih dveh letih ne bosta mogla izvesti nobene važnejše akcije. Obenem so te volitve za republikance slabo znamenje za predsednika volitve leta 1928, ko bodo demokrati gotovo napeli vse moči, da si zopet pribore predsedstvo.

O skrbih sovjetske vlade smo že ponovno pisali. Za enkrat je še na vsej črti porazila opozicijo, a opozicijski voditelji — in med njimi sta Zinovjev in Trockij — nadaljujejo svojo akcijo in bodo brez dvoma povzročili še mogoče preglavice. To tem bolj, ker so razmere v Rusiji take, da razum voditeljev in protežetov, gotovo ni nobenega sloja, ki bi bil z njimi zadovoljen.

Nova avstralska vlada se že cele tedne brezuspešno pogaja z uradniškimi organizacijami. Dosegli so sicer kompromis glede plač, a zdi se, da se zdi, da s tem konflikt še ne bo poravnal, ker velik del uradništva s kompromisom ni zadovoljen. Vrh tega leži še tudi na novi Seiplovi vladi mora korupcijskih afer, ki so se razpasle pod režimom dr. Ramača in ga strnoglavile. Socialisti še vedno pritiskajo z vsilo in zahtevajo nove volitve, ki pa seveda vladi v sedanjih razmerah ne diše.

Pretekli teden se je po večmesečni pavzi sestel nemški parlament. Kakor znano, je v Nemčiji na krmlu manjšinska vlada dr. Marxa, ki je vozila doslej deloma s pomočjo socialistov, deloma tudi s pomočjo nacionalcev. Trajno je ta situacija nevzdržna in s sestankom parlamenta je stopilo zopet v akuten štadij vprašanje razširjenja koalicije. Ta problem pa je v Nemčiji še mnogo bolj težaven kakor pri nas, ker gre tam res za načelna nasprotja, ne samo za osebna in taktična, kakor v Jugoslaviji.

V Grčiji so odkrili novo zaroto, v Bolgariji se vedo bolj širi banditstvo, Rumunija ne ve, ali naj gre z Italijo ali z nami, na Madžarskem se sedanji oligarhični režim obupno bori za svoj obstanek, na Poljskem Pilsudski energično obračunava z nesposobnim parlamentom.

Res, g. Uzunović se lahko tolaži s tem, da se tudi drugim ministrskim predsednikom ne godi bolje od njega.

Sport

Tekme za Gosposvetski pokal

Ilirija si pribori prehodni pokal.

V spomin na Gospo Sveto in v korist naše največje nacionalno-obrambene organizacije Jugoslovenske Matice je darovala S. K. Ilirija Gosposvetski pokal, za katerega se bo odslej vsako leto odigral turnir med domačimi klubi, dokler ne preide za stalno v last kluba, ki si ga pribori trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih. Včeraj so se merili prvi klubi, ki so se prijavili za borbo. Nastopili so štirje klubi: Ilirija, Hermes, Jadran in Slavija. Iz tekmovalja je izšla kot zmagovalca Ilirija, kar je bilo pričakovati. Tekme same niso nudile najboljšega sporta. Rezultati tekmovalja in potek tekem je bil sledeč:

Hermes — Slavija 2 : 0 (0 : 0).

Ob 14. sta si stala nasproti prva dva nasprotnika, šišenski Hermes in vodmatska Slavija. Hermes je s težavo, a zaslužen zmagal z 2 : 0. Bil je v polju znatno boljši in je neprestano ogrožal vrata nasprotnika, njegovi napadi pa so se razbili ob dobri ožji obrambi Slavije, čije vratar je v izbornem stilu pariral najtežje strelce. Hermes je imel najboljši del moštva v napadu, ki ga je spretno dirigiral Zalokar. Slavija se je do bro držala, moštvo pa primanjkuje skupne igre. V splošnem je opaziti napredek vodmatčanov. Sodil g. Držaj nesigurno.

Ilirija — Jadran 1 : 0.

Po kratkem intervalu, v katerem je godba dravske divizije odigrala par komadov, je nastopila Ilirija proti Jadranu. Dasi Jadran ni bil komplet in je nastopil celo brez Rapeta, je nudil Iliriji hud odpor. Tekma je bila ves čas odprta, simpatija je bilo občutiti rahlo premoč Ilirije. Jadran se je vrgel na razdiranje in prodore in njegova taktika je onemogočila Iliriji običajno igranje. Ilirijanski napad včeraj ni imel dobrega dne in je bilo videti, da nima pravega vodje. Sodil je g. Kemperle zadovoljivo.

Finale Ilirija — Hermes 4 : 2 (2 : 1).

V finale sta torej prišla Hermes in Ilirija. Pred finalno tekmo je zbrane sportnike nagovoril predsednik Jugoslovenske Matice dr. Pretnar, ki je poudaril pomen sportno-nacionalne manifestacije in se zahvalil sportnikom za sodelovanje. Navzoča publika je njegov zanosni in bodrilni govor kvitirala z živahnim aplavzom.

V finalni tekmi je Ilirija zmagala nad Hermesom s 4 : 2. Tekma je bila precej živahna, vendar igrana preostro, tipično prvenstveno. Hermes je bil Iliriji skoro enakovreden nasprotnik. — Njegov napad je predvedel tehnično kombinacijsko igranje, obramba pa ni bila kos ilirijanskemu pritisku. Tudi krilci so drugi polčas precej pustili. Ilirija ni posebno zadovoljila in je zmagala le radi svoje boljše rutine in taktike.

Sodnik g. Smole je bil nesiguren in je bilo več njegovih odločitev precej problematičnih.

Primorje v Karlovcu

Primorje : Gradjanski 3 : 0 (2 : 0)

Včeraj je gostovalo Primorje, da zadosti pred tedni prevzeti obvezi v Karlovcu proti tamošnjemu prvaku SK Gradjanskiemu. Moštvo je odstopovalo brez starov bratov Ermanov in Uršiča, ki so bili zadržani. Na kolodvoru v Karlovcu so goste pozdravili predsednik Gradjanskega Spicera in številni karlovskeji sportniki. Tekma se je vršila ob 15. SK Gradjanski je prvak Karlovca. Njegovo moštvo je doseglo napram zagrebškemu klubom prav častne rezultate.

Primorje je nastopilo z Jančigajem v голу ter z ostalo postavbo kakor pred sedmimi dnevi proti ljubljanskemu Slovanu. — Predvedlo je zelo lepo igranje. Karlovskeji sportniki so po tekmi priznali, da je gost iz Ljubljane igral lepše kakor prva moštva iz Zagreba, ki so doslej gostovala v Karlovcu. — Prvi polčas je potekel v odprti igri z rahlo premočjo Primorja, v drugem polčasu je Primorje popolnoma obvladalo teren. Šele proti koncu si je moštvo Gradjanskega nekoliko opomoglo ter nekolikokrat prodrla.

Sodil je dobro sodnik karlovske Olimpije. Gledalcev okrog 500.

Hazena

Reprezentanca Ljubljane — Primorje 13 : 4 (4 : 2).

Včeraj dopoldne se je na igrišču Atene vršila hazenska tekma med reprezentanco Ljubljane in družino ASK Primorje. Tekma je končala z visoko zmago reprezentance, ki je podala izvrstno igranje zlasti v drugem polčasu. Sijajno je bil razpoložen napad, kjer je Bernikova igrala po svoji stari navadi. Na njen račun gre deset golov. V голу reprezentance je prvi polčas branila Cim-permanova, vdrugem Jermolova, ki pa je bila očitno boljše. Primorje je prvi polčas podalo dobro in efektivno igranje ter dosegel prav časten rezultat. Radi indisponiranosti svoje vratarice pa je v drugem polčasu izgubilo v tako visokem razmerju. Sodil je dobro g. Doberlet.

Druge nogometne tekme.

ZAGREB. Včeraj so se nadaljevale prvenstvene tekme v Zagrebu. Hašk je zmagal nad Zelezničarji 3 : 2 in vodi v jesenskem prvenstvu z boljšo golso razliko pred Gradjanskim. Borba je bila napeta, Hašk šele v drugem polčasu nevaren. Gradjanski je premagal Concordio 5 : 1. Concordia ni bila tako slaba kakor kaže rezultat, score bi bil lahko večji, da je napad Gradjanskega pokazal odločnost in imel več sreče pri streljanju. Concordia si je zabila dva avto gola. Derby : Croatia 2 : 2.

BEograd. Prvenstvena tekma : Jugoslavija Soko 7 : 1, prijateljska tekma Jedinstvo : BSK 4 : 1.

DUNAJ. Avstrija je včeraj premagala po zelo lepi in tehnično popolni igri švedsko reprezentanco 3 : 1 (2 : 1). V prvem polčasu je bila premoč Avstrije velika. V drugem polčasu so Švedi pritisnili ter vzdržali popolnoma enakovredno igranje z Avstriji. Prvi gol je zabil Horvath v 7 minuti, nato je v 15 minuti zenačil Šved Ryedberg, v zadnji minuti prvega polčasa zabije Klima drugi gol. Tretji gol pade v 35 minuti drugega polčasa. 40.000 gledalcev. — Dunaj : Solnograd 7 : 0, Dunaj : Niže Avstrijska 5 : 0. Slovan : Wacker 4 : 1, Rudolphshügel : Neubau 2 : 2.

PRAGA : Slavija : Viktorija 7 : 1, Čafr : Nuselski 3 : 1.

BRATISLAVA : Hakoah (Dunaj) : Macabea 3 : 0.

BUDIMPESTA : Ferencz Varosi : Vasas 2 : 2, Ungaria : Upjesti 1 : 1.

ITALIJA : Juventus : Internazionale 4 : 1. Alba : Provercelli 3 : 0. Milano : Alessandria 1 : 1. Padova : Cremona 2 : 0. Livorno : Doria 2 : 1.

— LHP (Službeno). Danes ob 20. uri seja upravnega odbora v kavarni »Emona«. — Tajnik.

Karel Rosmann

V Novem mestu je sinoči nenadoma preminul eden najodličnejših novomeških meščanov, g. Karl Rosmann. Že dolga leta je bolehal, sinoči pa ga je zadela kap sredi prijateljskega razgovora s svojci. Bil je takoj mrtev. Dosegel je starost 64 let.

Karl Rosmann je bil eden izmed glavnih stebrov narodnega pokreta v Novem mestu in na vsem Dolenjskem. Kot hišni posestnik je bil neodvisen na vse strani in je zato vse svoje življenje posvetil delu za narodno in napredno misel. V svojih mladih letih je bil soustanovitelj novomeškega, takrat Dolenjskega Sokola, ki mu je bil član do danes. Deloval je tudi v vseh drugih organizacijah, zlasti pa v političnih in gospodarskih. Požrtvovalno je o novomeških zadevah dopisoval »Slovenskemu Narodu«, čigar naročnik je bil vedno.

Njegova agilnost in njegovo požrtvovalno delovanje v javnosti sta povzročila, da si je pokojnik že v mladih letih pridobil zaupanje svojih somiščanov, ki so ga izvolili v občinski odbor. Celo generacijo je deloval v njem, nad 10 let je bil tudi mestni župan in to tudi v težavni dobi svetovne vojne. Mnogo zaslug si je pridobil takrat za svoje somiščane z dobro organizirano aprovizacijo in ko so ga hoteli l. 1917 na podlagi neke denunciacije internirati, so se zavzeli zanj vsi Novomeščani s tako soglasnostjo, da je vlada internacijski sklep razveljavila.

Kot politični prvoboritelj je imel pokojnik seveda tudi mnogo nasprotnikov. Često se mu je politična borba pristudila in se je hotel umakniti, a na prošnjo svojih prijateljev, med katerimi najodličnejši je bil dr. Ivan Tavčar, je vztrajal v borbi in v prvi vrsti njegova zasluga je, da je ostalo Novo mesto vedno napredna trdnjava. Še l. zadnja leta, ko je trajno bolehal, se je umaknil iz aktivne politike.

Pogreb bo jutri, v torek popoldne ob 3. v Novem mestu.

Vrlemu in požrtvovalnemu narodnemu delavcu bode ohranjen hvaležen spomin! Mirno in sladko naj počiva v domači grudi, za katere svobodo se je tudi on boril!

Zanimivosti iz naših krajev

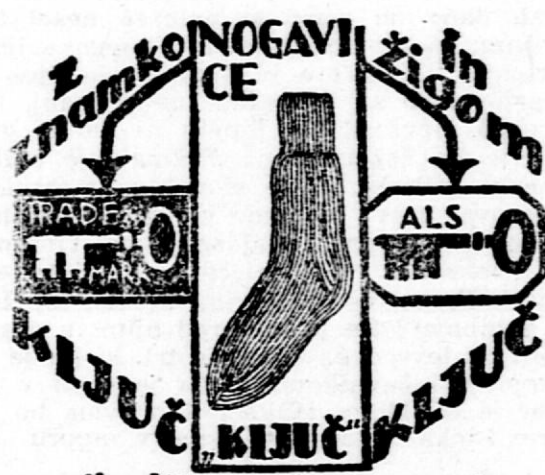
Cela katoliška župnija prestopi a v starokatoliško cerkev. — Novi Čaruga v Slavoniji. — Stanovanje v kiosku.

Absolutizem, ki vlada v rimsko-katoliški cerkvi, je dovedel nedavno v župniji v Stenjevcu do spora med farani in cerkveno oblastjo. V tamošnji fari je nedavno umrl župnik. Farani so prosili zagrebškega nadškofa, naj imenuje za župnika tamošnjega kaplana, ki že osem let služi v fari in je radi svoje ustrežljivosti splošno priljubljen. Na največje začudenje pa nadškof ni upošteval njihovih želj in prošelj, marveč je bil imenovan za župnika neki drugi v tamošnjih krajih popolnoma neznan duhovnik. To pa je farane zelo razburilo. Poslali so škofu ponovno deputacijo ter prosili, naj upošteva njihove želje. Nadškof je res odpisal na lice mesta pomožnega škofa, kateremu so farani še enkrat obrazložili svoje težnje. A tudi nato nadškof ni spremenil imenovanja. Ko je novi župnik nastopil svoje mesto, so farani zagrozili s stavko in izjavili, da mu ne dajo nikake bere, niti ne bodo zahajali v cerkev in sprejemali zakramente. A vse te pobožne grožnje niso nič zalegle. V soboto je dospela v Zagreb nova deputacija, da zadnjič skuša preprostiti nadškofa. Toda nadškof jih ni hotel sprejeti. Razkačeni farani so nato odšli k škofu starokatoliške cerkve ter prosili, da sprejme celo farno v starokatoliško cerkev. Ta jih je najprej opominjal, naj svojo namero dobro previdajo in premislijo, če morda ne store tega iz gole kljubovalnosti. Farani so mu obrazložili, da takega omalovaževanja s strani katoliške cerkve, ki bi ji moral biti na srcu predvsem dušni blagor faranov, ne marajo več prenašati in hočejo za to korporativno izstopiti iz rimsko-katoliške cerkve. Starokatoliški škof jim je nato obljubil, da jim pošlje svojega duhovnika, ki bo vse podrobnosti uredil in prevzel v njegovem imenu farno.

V okolici Ivaničgrada je bil izvršen minulo soboto roparski napad, ki je razburil vse tamošnje prebivalstvo. V vasi Novoselec-Križ ima hrvatska eskomptna banka svoje lesno industrijo in zaposluje pri tem več sto delavcev. Dela vodi nek Mijo Ježić iz Zagreba, ki si je na tem kraju zgradil malo hišico, ki mu služi za pisarno in stanovanje. V soboto zvečer je po dovršenem poslu večerjal v družbi nadzornika delavcev Toma Stefanovića. V tem času je dospel tudi delavec Matija Svetličić, ki je imel s prihodnjim vlakom odpotovati v Zagreb. Ježić je svoji kuharici naročil, naj tudi njemu da večerjo in še prinese steklenico vina. Ko je kuharica odšla v kuhinjo, so se nenadoma odprla vrata in v sobo so stopili trije maskirani roparji z naperjenimi samokresi. Ježić je sprva mislil, da so si železniki uradniki, s katerimi je živel v prijateljskih odnosih. Dovolil ji je šalo in ga hoteli prestrašiti. Radi tega jih je šaljivo nagovoril in pristopil k prvim, da bi mu sknil z obraza robec. Jedva pa se je na par korakov približal, je razbojnik dvignil samokres in ga pozval, naj dvigne roke. Spoznal je takoj, da ima opravka s praviimi razbojniki. Priskočil je k prvemu in mu hotel izrgati samokres. Toda v tem je že počil strel in zadet v glavo se je Ježić zgrudil nezavesten na tla. Ko se je čez nekaj časa zavedel, je opazil na stolu zvezanega nadzornika, dočim so razbojniki brskali po pisarni. Ko so opazili, da se je zavedel, so zahtevali, naj jim izroči denar, ki ga ima v blagajni. Ježić se je izgovarjal, da ga začeli pretepati ter mu odvzeli zlato uro in verigo in listnico, v kateri je imel 10.000 Din. Nato so ga prisilili, da jim je odprl blagajno, v kateri pa k sreči ni bilo denarja. Med tem se je delavcu Svetličiću posrečilo, da se je izmuznil iz

sobe in skozi kuhinjsko okno ušel. Na straži stoječi razbojniki so to opazili in začeli so za njim streljati. Ranili so ga v hrbet, vendar pa je srečno dospel do sosedu. Za njim je skušala pobegniti tudi kuharica, ki pa so jo razbojniki na begu ustrelili. Ko so sosedje prihiteli na pomoč, so razbojniki pobegnili. Ježić je dobil nevarno rano v glavo, nadzornik Stefanović pa je ranjen na glavi in v trebuh. Vse tri ranjene so prepeljali v zagrebško bolnico, na lice mesta pa so bili odposlani detektivi, da izsledijo razbojnike. V zadnjem času je bilo v tamošnji okolici izvršenih že več roparskih napadov. Pred 14 dnevi so razbojniki napadli posestnika v sosednji vasi, ubili njegovo ženo in hlapca ter mu odnesli ves denar, ki ga je malo prej izkupil za živino. Sam si je le z begom rešil življenje. Ljudstvo je zelo razburjeno in se boji, da se je pojavil kak nov Čaruga.

V Beogradu vlad veliko razkošje, pa še mnogo večja beda. Splošna draginja zadene najhujše delavstvo in one nižje državne uslužbenke, ki morajo iskati izhoda s svojimi pičlimi prejemki. Trda je predla tudi služitelju ministrstva za izenačenje zakonov, ki se v kratkem popolnoma ukine. Preti mu nevarnost, da izgubi še ta svoj mali zaslužek. Skrbeti pa mora za številno družino. Otroci sami so sicer poskušali, da si kaj zaslužijo, toda zaslužek 8 do 12 letnih dekčkov pač ne dosega njihovih potreb. Beda je vladala v hiši in obupani oče si ni znal drugače pomagati, kot da je svoje otroke poslal na ulico. To pa je imelo za posledico, da so pozabili na dobro vzgojo in postali pravcati pustolovci. Pred par dnevi so trije bratje 8, 10 in 12 letni dečki, zginiti z doma in se niso več vrnil. Policija jih je še le čez več dni našla skrite v nekem kiosku, kjer so prenočevali. Na policijsko so izpovedali, da so uvideli, da doma kmalu ne bo več prostora za vse in so se hoteli za to osamosvojiti. Po dnevu so prenašali prtljago in izvrševali druge take usluže, ki so jim nudile majhen zaslužek. Zvečer so bili navadno na drugem koncu mesta, oddaljeni od stanovanja svojih roditeljev. Zato so si poiskali zavetišča. Denarja, ki so ga prisluzili, niso mogli žrtvovati za sobo, ker bi morali potem gladovati. Končali so prišli na idejo, da bi lahko v kakem obsežnem kiosku vsi trije našli zavetja. Res so poiskali na samotni stoječi kioski neke tovarne napravili primerno odprtino in vsak večer prenočevali v njem. Sčasoma so si nanosili slame, tako da je bilo ležišče prav udobno. Tudi mraz jih doleži še ni preveč preganjal. Policija pa takih nepriljubljenih stanovančev, ki so se vselili brez odobrenja posestnika, ni marala in jih je zopet izročila očetu. Kako pa bo nadalje skrbel za nje, se seveda nikdo ne briga.

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Ponedeljek, 8. novembra: Hlapci. A.
Torek, 9. novembra: Zaprti.
Sreda, 10. novembra: Macbeth. E.
Četrtek, 11. novembra: Zaprti.
Petek, 12. novembra: Skopuh. D.
Sobota, 13. novembra: Doktor Knock ali Triumf medicine. B.

Opera.

Ponedeljek, 8. novembra: Zaprti.
Torek, 9. novembra: Cavalleria rusticana. Glumači. Zadnje gostovanje g. Zalevskega. Izven.
Sreda, 10. novembra: Sevilski brivec. D.
Četrtek, 11. novembra: Terezina. Premijera. Izven.
Petek, 12. novembra: Nižava. C.

Cankar v francoščini

Pravkar je izšlo to znamenito Cankarjevo delo v francoskem prevodu v zelo razširjeni zbirki »Les oeuvres libres« (založništvo: Arthème Fayard et Cie, Paris, rue du Saint-Gothard 18-20). Prevajalca posvečata prevod tega dela velikega slovenskega pisatelja g. Philéas Lebesgue, vnetemu prijatelju Jugoslovenov, v znak zahvale in vsem Francozom, ki so se borili s peresom ali z orožjem za zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v edinstveno jugoslovensko nacijo. Tej posvetitvi sledi kratak in prav lep uvod g. Lebesguea o slovenski literaturi in Cankarjevem življenju in delovanju. Cankarja imenuje Tolstojevga sina... Ivan Cankar, čigar petdesetletno njegovo rojstvo praznujemo letos, postaja nesmrtna evropska ličnost.

S tem prevodom, o katerem je podal g. Lebesgue izvrstno mišljenje, sta uvedla prevajalca ga. in g. J. J. Strossmayer, profesor francoske, slovenske knjige v Francijo. Zanimala bo gotovo tudi naše knjižarne (stane brez poštne 6 frankov!) za francoščine večše rojake.

★

Zalevski v Aidi. Kakor k Borisu Godunovu, tako je tudi k Aidi veliki Zalevski privabil polno hišo ljudi. Dasi v Aidi kot Amonasro ni imela niti zdaleka toliko prilike pokazati svoje pevke in igralske neprekosljive zmožnosti, je vendar dosegel popoln uspeh. Jutri poje Tonia v Glumačih. Po končanem gostovanju poročam o njem obširneje.

Gostovanje D. Zupana v Zagrebu. Po svojih pravih izredno uspešnih gostovanjih v zagrebški operi je minuli teden član ljubljanske opere g. Drago Zupan ponovno nastopil v Zagrebu kot gost in sicer v vlogi Varlaama v »Boris Godunov«. Zagrebška kritika tudi tokrat podčrtava njegove vrline. »Obzorje« piše: Poleg Zalevskega smo imeli tokrat še drugega zelo interesantnega gosta, ki se nam je že nedavno predstavil. V vlogi Varlaama je nastopil ljubljanski buffo-basist g. Drago Zupan, ki je s svojo kreacijo dokazal, da je pozvan, na nadomesti nestora naših pevcev, priljubljenega in zaslužnega Tošu Lesica. Ugodni, mehki glas, muzikalno, okusno in tehnično dovršeno petje, zdrav, prirojeni humor, ki nikoli ne pretirava, vse to so svojstva, ki prikazujejo g. Zupana v najboljši luči in ga brezpogojno priporočajo. — »Morgenblatt« piše: Posebno pa je še treba omeniti zasluge drugega gosta, g. Zupana, ki je dosegel prav tako velik uspeh, kot pri svojem prvem gostovanju. Tudi tokrat je prišla njegova muzikalnost, njegov izborni glas in njegova nepriljudna komika do polne veljave.

Zadnje gostovanje g. Zalevskega. Jutri, v torek, nastopi g. Zalevski poslednjič in sicer v partiji Tonia v »Glumačih«, ki jo poleg Borisa šteje med največje svoje uspehe. Pri poslednji izvedbi v Zagrebu je bil prisiljen ponoviti cel prolog, ki ga izvajal moštvo. Pač osamljen slučaj v gledališki zgodovini. Ostale partije pojejo: ga. Lovčeva ter g. Knitl, Mitrovič in Mohorič. Poleg »Glumačev« se vprizori po dolgi pavzi po-

pularna »Cavalleria rusticana« v deloma novi zasedbi. Nastopijo: ge. Thierry-Kavčnikova, Potočkova (prvič), Poličeva ter gg. Knitl in Janko (oba prvič).

»De profundis«, najnovejša Gradnikova zbirka pesmi je izšla v založbi »Jug« v Ljubljani. Cena broširanemu izvodu Din 30, v celo platno vezanemu z originalno Jakcovo vinjeto Din 40. Naprodaj je v vseh ljubljanskih knjižarnah.

Nov ravnatelj Narodnega gledališča v Osijeku. Za ravnatelja Narodnega gledališča v Osijeku je imenovan dosedanj dramaturg novosadskega gledališča Branko Vesnić.

Vladika Strossmayer in ljubljanski Sokol

Leta 1889, ko je ljubljanski Sokol pod takratnim starostom Ivanom Hribarjem zbiral fond za zgradbo lastnega sokolskega doma, je prispeval v ta fond tudi vladika Josip Juraj Strossmayer, takratni duševni vodja pokreta za ujedinitenje Jugoslovenov. Kako visoko je cenil Strossmayer Sokolstvo, priča tudi sledeče pismo, ki ga je ob tej priliki poslal starosti ljubljanskega Sokola. Pismo se glasi:

Ugledni moj Gospodine!
Veleštovani moj prijatelju!

Na vrlo plemeniti težnjo, koju u Vašem listu spomenute šaljem 200 for. i molim Vas i sve Vaše i naše prijatelje, da mi oproстите, što ne mogu više učiniti. Kod nas se nužde i nevolje strahovito umnažaju, pak čovjek jedva zna, kud bi najprvo rukom pomogti com zasegnuo.

Namjera Vaša i Vaših prijatelja, da se jednom u jedno združimo sveta je i uzvišena je. U njoj jedino zalag naše sreće, snage, slobode i budućnosti sastoji. Bog bi dao, da se ista čimprje izpunji!

Ja sam još nešto bolješljiv, pak se preporučujem Vašoj i Vaših prijatelja molitvi.

U ostalom sa osobitim štovanjem i bratskom ljubavlju ostajem Vam srdačnim prijateljem.

Djakovo, dne 19. siečnja 1889.

J. J. Strossmayer, biskup.

Ta fond je bil, kakor znano, pozneje izročen odboru za zgradbo Narodnega doma, kjer so našla vsa takratna narodna društva s Citalnico in Sokolom na čelu zavetje in društvene prostore.

Več skrbi za poplavljenice

(Dopis iz polhovgrajske doline.)

Naša lepa in rodovitna dolina je bila letos toriče ponovnih vremenskih katastrof. Tujec, ki je pred enim letom videl naše kraje, bi jih gotovo ne spoznal več, ako bi ga pot sedaj zanesla med nas — to se pravi, če bi sploh mogel do nas. Kajti vsa dolina je ena sama pušava, čiste so razdrte, zasute in za vsak primate, na mnogih krajih celo za pešce nedostopne. Čez nekaj cvetoča polja in zelene travnike derajo sedaj hudourniki v svojih samovoljno izrlih strugah, polja sama pa so izginila pod 1 meter debelimi napolavinami.

Zadnja in najhujša katastrofa je zadela naše kraje dne 27. septembra. Od tega je poteklo sedaj že poldrugi mesec, a pomčji ni od nikoder, izvzemši malenkostne podpore, ki so se delile med posameznike in ki so jedva zadostovale, da so rešile težko prizadeto prebivalstvo pred lakoto. Domovi in polja pa so ostali opustošeni in do danes nedotaknjeni. Prebivalstvo samo nima niti moči, niti finančnih sredstev, da bi se lahko oprile večjega dela. Navdaja ga obup in se prav resno ukvarja z mislijo izselitve iz teh nesrečnih krajev, ki v največji bedi ne najdejo pomoči tam, kjer so je najbolje pričakovali.

Pač so se vršili ogledi s strani raznih komisij in govorilo se je o velikanski škodi in trpljenju prebivalstva, toda obljubljene in prepotebne pomoči ni in ni od nikder. Hudourniki neovirano še naprej razjedajo ro-

dovitna polja in pustostjo vrtove, ceste so ostale nedotaknjene in vsa dolina je takorekoč odrezana od sveta ter izročena v najhujši zimi bedi in pomanjkanju. Na vse strani so romale deputacije občin in prizadete prebivalstva ter prošile, zahtevale in rotilo, toda povsod, kamor so se obrnile, so naletele na gluha ušesa. Pred nosom imamo razne urade, gradbeno direkcijo itd., ki bi bili poklicani, da hitro posežejo vmes in dajo obiranemu prebivalstvu vsaj navodila, a tudi to se ne zgodi. Češ, da ni kreditov. Ljudstvo samo bi rado noč in dan delalo, potrebno je le strokovno vodstvo, da se vsaj za silo regulirajo hudourniki in popravijo ceste in pota. Vsaj to pač lahko zahtevamo in upravičeno pričakujemo od države. Za to miso potrebni nikaj posebni krediti; končno pa, če se najdejo za vse drugo, se pač mora najti tudi tukaj, kjer gre za usodo cele pokrajine. Malo več brige za težko prizadete kraje bi pač že lahko zahtevali od merodajnih faktorjev in upamo, da bosta ta javni opomin in prošnja vsaj nekaj zalegla.

Knjige, brošure, časopise, usakorsne tiskovine za društva, trgovce, obrtnike urade in druge zavode, delnice, lepake, poselnice, osmrtnice ito. Izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Novo knjige in revije

SAVREMENIK. Prejeli smo 1, 2, in skupno 3-4. številko te odlične mesečne revije hrvatskih književnikov. »Savremeni« je tako po svoji vsebini in bogati opre- mi, kakor tudi po svoji pestri vsebini ne le ena najodličnejših hrvatskih, marveč sploh vseh naših jugoslovenskih revij. Krog »Savremenika« se zbirajo najodličnejši hrvatski književniki in umetniki, ki prispevajo krasne, umetniško dovršene ilustracije. Revijo, o kateri probimo še obširneje strokovno oceno, toplo priporočamo vsem, ki se zanimajo ali ki hočejo spoznati sodobno hrvatsko literaturo. »Savremeni« izhaja mesečno enkrat ter obsega po dve in pol ti- skane pole. Letna naročnina znaša za člana »Matiice Hrvatske« 160 Din, za vse ostale pa 200 Din. Tržna cena je 240 Din. Naroča se pri upravi v Zagrebu, Frankopanska ulica 1, (Knjižarna Zbavne biblioteke dd.).

RADNIČKA ZAŠTITA, službeno glasi- lo Osrednjega urada za zavarovanje delav- cev. Izšla je skupna 9. in 10. številka, ki prinaša poleg strokovnih razprav iz po- dročja delavskega zavarovanja tudi pre- gledno tabelo o prinosih in dajatvah OUOR. To edinstveno našo socialno poli- tično revijo priporočamo vsem, ki se zani- majo za to važno socialno panogo, zlasti pa vsem delodajalcem, ki bodo našli v njej mnogo važnih poglobljen in navodil. Letna naročnina znaša 60 Din. Naročate pri upravi v Zagrebu, Preradovičeva ul. 44/I.

PLANINSKI VESTNIK. Izšla je no- vembarska številka, ki prinaša med drugim tudi sledeče članke: Darinka iz Koroske preko Stajerske na Kranjsko. — Mira Mar- ko: Severozahodna stena Prisojnika. — Pa- vel Kunaver: Prvi vzpon na Matterhorn. — V »Obzorju« prinaša poročilo o kongresu Asociacije slovenskih planinskih dru- ter pravilnik za zimsko uporabo planinskih koč in zavetišč SPD. Priloga: (slika) Ponca iz Planice.

SRPSKI KNJIZEVNI GLASNIK. No- vembarska številka je izšla te dni ter pri- naša zopet pestre razprave o vseh aktualnih vprašanjih poleg odličnih literarnih del. Med drugim piše tudi dr. A. Korosec o krizi parlamentarizma. Srpski književni glasnik izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu ter znaša letna naročnina 180 Din. Naroča se pri upravi v Beogradu, Skopljska ulica 9.

PROSVETNI GLASNIK, službeni or- gan prosvetnega ministrstva, prinaša vse važne uredbe, ukaze in zakone, tičeče se področja prosvetnega ministrstva ter tvori radi tega priročen pripomoček za vse pro- svetne urade. Te dni je izšel 7. zvezek.

LOVEC, glasilo SLD v novembarski številki ki je izšla te dni, nadaljuje dr. V. Jelčnik svojo zanimivo in poučno razpravo o lovski balistiki. Fr. Starovski je prispe- val črtico iz življenja lovskega psa, Vl. Ka- pus pa razlaga, kdaj prijemajo sulci. Lov- ski nahrbtnik in ribarska mreža sta seveda zopet dobro založena.

XI.
Beg.

Niti sekunde ne smeja več izgubiti. Gre mi za življenje, in če mi ga res ho- češ v drugič rešiti, je sedaj nastopil tre- nutek, ko se ti lahko izpolni ta želja.

— Kaj naj storim? Kako naj te re- šim? vpraša Vignault.

— Poslušaj! Pravkar sem ti nakrat- ko povedal, kaj sem čul sinoči. Če se bandit do desete zvečer ne vrne z za- bojčkom — in da se ne bo vrnil, ti jam- čim jaz, zakaj zabojček je dobro skrit na kraju, kjer ga nihče ne more najti — če se torej bandit do desete ne vrne, mor- ram jaz govoriti, ali pa me čaka smrt. Ker pa jaz ne bom govoril, mi torej ne preostaja drugega kakor smrt.

— Ah, ne! zavpije Vignault. Dvakrat si mi rešil življenje, jaz pa tebi le enkrat. Tvoje življenje ni več tvoje nego je moje, moje vse dotlej, dokler ti ga ne poklonim nazaj, s tem da ti ga rešim.

— Vidim, da si hraber in zvest de- čko, ki ti je prijateljstvo nad vse... Ali ponavljam ti še enkrat: skrajni čas je, da stopiš na plan!

— Saj baš to ves čas zahtevam. Tak povej mi vendar že, kaj naj storim!...

Barvne trakove, ogljeni, poveščeni, kopirni papir, hektografen, zav.ški in druge potrebščine **LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6** Telefon 980

Maurice Boue:

50

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

— Dobro torej, dovolite mi, da ravnam po svojih lastni uvidenosti. Si- cer si še nisem prav na jasnem, kake- ga dobička se smemo nadejati, ali eno je dejstvo, ki odtehta vse ostalo: v naših rokah se nahajata dve predragoceni bitji, Jeanne de Kerbervé in Morlon, ki nam utegne biti kot talec neprecenljive vrednosti...

— Da, da... ti si znal vedno vse prav urediti... Bil si mi zmerom vdan služabnik... čeprav ne baš cenen...

— O, gospod grof.

— Kaj, še pritoževal bi se? Saj si bogatejši kakor jaz, vsaj danes, če- prav nimam gradu in jahte kakor jaz.

— To je res, saj pa tudi skoparim.

— Zdi se mi, da imaš že par lepih milijončkov naloženih kje v banki...

— Mar mi štejete v zlo, da skrbim za stara leta?

— E, ubogi moj Locrel, ti si pač že prestar, da bi še mogel govoriti o kaj pridaj bodočnosti.

— Kdo ve, gospod grof! Nemara da nama je obema usloeno še dolgo življenje?

— Mogoče, a kdo te zagotavlja, da ne boš že jutri mrtev. Če preden si utegnil prilesti hi bogato obloženi mizi svojih milostnih prihrankov?

— O, jutri je pač še prezgodaj. Če- sa naj bi se neki bal? Saj mi zaenkrat ne preti nič hudega!

Grof se gromko zagrohoče.

— Zdaj je vrsta na meni, vzklikne, da ti odgovorim: Kdo ve?... Nevhita nas lahko vsak hip treščijo ob čeri; zgodi se more, da te odplavi val, baš ko koradiš brezskrbno čez mostič, in pri- petti se ti utegne, da te zadene krogla, ki sploh ni bila tebi namenjena... Smrt se priplazi, kadar se je človek najmanj nadeja...

Tisti mah se je Locrel okrenil proti vratom, za katerimi je prisluškoval Morlon. Tako je naš prijatelj videl, ka- ko je lakaj prezirljivo skomignil z ra- menj in se spaciil v brezbržen na- smešek.

»Da, res, kdo ve,« si je v mislih ponavljal Morlon, »kdo ve, kaj se nam vsem lahko pripeti že jutri? Mar ni- mam najboljšega dokaza za to prasta- ro resnico na sebi samem? Nisem — li kljub vsej moji mladosti, čilosti in zdravju takorekto jedva dva palca od- daljen od smrti?...

Iz tega razmišljanja ga je vzbudil nov šum. Začul je Locrelav glas, ki je spregovoril:

— Gospod grof, Jobic je prišel in želi govoriti z vami.

— Naj vstopi, odvrne Kerbervé.

Morlon začuje težak korak, vrata se odpro in zopet zapro za razbojnikom.

— Le vstopi, Jobic! pozove grof novodošleca, ki je menda pomirno ob- stal na pragu. — Ali mi prinašaš kaj novic?

— Da, prinašam jih, gospod grof, od- govori »Strahovalec duplin«. Ali že vna- prej vam moram priznati, da niso vese- le vesti, ki jih boste čuli.

— Le govori, poslušam te.

— Moja podvzeta postajajo od dne- va do dneva težavnejša. Dvakrat sem se s svojimi ljudmi poskusil vthotapiti v »Zakletko hišo«, a obakrat brezuspeš- no. Vsi izhodi so dobro zavarovani, pri slehernih vratih stoji orožnik, ki ga ni mogoče prevariti. Razen tega vrši oblast natančna poizvedovanja daleč naokrog po vsej deželi. Zato smo se mo- rali zateči na Ražko pečino, kjer smo kolikor toliko na varnem, a povem vam, da beg ni bil baš lahek. Le malo je manjkalo, pa bi nas vse skupaj lepo za- jeli.

— Si-li pozvedoval, kaj govore ljudje, kakor sem ti bil naročil?

— Da, pozvedel sem, in kar sem čul, je vse prej kakor ugodno za nas... za vas. Ljudje govore o nekem velikem gospodu in v zvezi z njim na- migujejo na nesrečno žrtev, ki je...

— Stitil sem, ga prekine grof Ker- bervé. Čas je, da pobežimo, čimprej, tem bolje... Moramo izbrisati sum... Pravica je slepa...

— Prav pravite, gospod grof, pravi- ca je slepa in nedolžnim je mnogo bolj opasna kakor krivcem... Kdo mi jamči, da orožništvo lepega dne ne osumi me- ne, Jobica, ki sem, bog mi je priča, na vaših... hm... delih, toliko udeležen kakor novorojeno dete? Kdo mi jamči, da ne zapro mojih tovarišev?

— Res je, pritrdi grof. Res je, pono- vi raztreseno.

Tišina je zavladala v kabini.

— Jutri moraš še enkrat poskusiti. Jobic, pozvame grof čez nekoliko časa. Jutri je skrajni čas... Če se ti ne po- sreči, moramo jedno pobežniti in ti poi- deš z nami... Posli me zavejo v Italijo, v Florenco... Če se ti bo hotelo, me boš lahko spremljal na potovanju... A predvsem treba najti zabojček, ki smo ga že toliko časa iskali zaman. Saj ga boš našel, kaj ne, Jobic?

Grofov glas je postal čudno mehak in boječ.

— Nevaren posel mi nalagate, go- spod grof. Težko ga bo izvesti.

— Moraš se ga lotiti... Zagotavljam te, da je poslednjič. Če najdeš zabojček, te ne bom nikdar več poslal za podobne usluže; ako uspeš, ti je sreča zagotov- ljena, bogat boš in nikdar več se ti ne bo treba pehati za vsakdanji kruh.

— Poskusil bom, prisegam vam, go- spod grof. Toda, mar še niste razmišlja- li, da bi mi bil posel mnogo lažji, če bi poskusili ujetnika pripraviti do besede? Menim, da mora precej vedeti o stvari, in ni vrag, da ne bi spregovoril, če ga položite malo na natezalnico? Hm?

— Jutri, danes ne. Nisem razpolo- žen. Jutri zvečer moram vedeti, kaj je z zabojčkom. Čakal te bom do desete zve- čer. Če se ti naloga ponesreči, če te do- tedaj ni na ladji, da mi javiš veselo vest, dobro, bo pa moral govoriti ujetnik... ali pa ga čaka smrt.

— Grom in peklo,« zagodnja sam pri sebi Morlon v svojem skrivališču, »po-

Dnevne vesti.

Ljubljana, dne 8. novembra 1926

— Povratek kraljevske dvojice v Beograd. Kralj in kraljica, ki sta po odhodu s Bleda bivala v Topoli, sta se v soboto popoldne vrnila v Beograd. Na kolodvoru so pričakovali kraljevstvo dvojico člani vlade in zastopniki vojaških oblasti ter mnogo občinstva.

— Zastopstvo kralja pri otvoritvi Strossmayerjevega spomenika. Po najvišjem naročilu je zastopal kralja pri odprtju Strossmayerjevega spomenika v Zagrebu komandant IV. armije general Svetozar Matić, ki je v kraljevem imenu položil na spomenik srebrni latorjev venec.

— Iz državne službe. V višjo skupino so pomaknjeni višji davčni upravitelji: Robert Štepič v Celju, Franc Stadler v Celju, Franc Arh v Mokronogu, Alojzij Kovarčič v Mariboru, Albert Ros v Trzinu, Edvard Vencal v Mokronogu, Rudolf Voloušek v Celju, Valentin Kompare v Vrhnici, Jakob Blažon v Celju, Rudolf Vivod v Sevnici in Ernest Kobler v Ribnici, na lastno prošnjo je odpuščen iz državne službe profesorica na dvorazredni trgovski šoli v Mariboru Olga Vodišek; za poljedelskega referenta mariborske oblasti je imenovan poljedelski referent sreza Laško Franjo Vernig, upokojena je postala uradnica v Polzeli Josipina Hočevar.

— Promocija škola Akšamovića na zagrebški univerzi. V soboto popoldne se je vršila na zagrebški univerzi svečana promocija djakovega škola dr. Antona Akšamovića za doktorja teologije honoris causa. Promocijo je ob navzočnosti zastopnikov civilnih, vojaških in cerkvenih oblasti izvršil dr. Ruspini, dočim je dekan juristične fakultete dr. Zivković v lepem govoru naglasil velike zasluge dr. Akšamovića na kulturnem in prosvetnem polju.

— Restavracija Strossmayerjeve galerije slik v Zagrebu. Znana galerija slik zagrebške akademije znanosti in umetnosti, ki jo je ustanovil pokojni vladika Strossmayer in ki nosi tudi njegovo ime, je bila že dolgo potrebna temeljite restavracije. Predsedstvo akademije je lanko leto pričelo s tem delom, ki je bilo pred par dnevi dovršeno. Restavracijska dela so vodili gg. Pilar, Golja, Črncić in ravnatelj oddelka za lepe umetnosti budimpeštanskega narodnega muzeja dr. Thery. Vsi stroški so znašali pol milijona Din. Od prejšnjih 498 slik je ostalo 263 najdražjih in največjih umetnin, ki so po posameznih strokih in dobah razmešene v 12 dvoranah. Strossmayerjeva galerija predstavlja po svoji umetniški vrednosti institucijo, ki bi bila v ponos tudi največjemu narodu.

— Štiridesetletnica somborskega rabina. To dni je židovska cerkvena občina v Somboru obhajala štiridesetletni jubilej svojega rabina dr. Mihaela Fischerja. Slavnosti so se udeležili njegovi stanovskotvarji iz cele države z nadbratstvom dr. Isakom Alkalajem na čelu. Po svečanem cerkvenem opraviilu se je vršila v magistratni dvorani svečana seja cerkvenega odbora, na kateri so bile izročene slavnostne čestitke in številna darila. Proslavo je zaključil banket.

— Jugoslavija v mednarodnem uradu dela. Glasom poročila iz Ženeve je bil izvoljen v komisijo sveta mednarodnega urada za delo med drugimi tudi zastopnik Jugoslavije, generalni tajnik Centrale industrijskih korporacij v Beogradu g. Gjoka Čurčin kot zastopnik delodajalcev V njegovo področje spadajo tudi Romunija, Bolgarija, Grčija in Madžarska. Na dnevnem redu prihodnjega zasedanja Sveta mednarodnega urada dela je vprašanje osemurnega delovnika in ratifikacija tozadavnega washingtonskega sporazuma.

— Zakon o dopolnitvah v zakonu o stanovanjih. Pojasnil dr. Alojzij Gradnik, delodajalčni svetnik in predsednik stanovanjskega sodišča v Ljubljani. V Ljubljani 1926. Založila Tiskovna zadruga. Cena s poštnino vred Din 13.50. Dopolnilo k stanovanjskemu zakonu, ki ga je pretekli mesec sklenila Narodna skupščina, je pravkar izdala Tiskovna zadruga z obširnimi pojasnili, ki jih je sestavil na podlagi razsodb raznih stanovanjskih sodišč dr. Alojzij Gradnik. Zakon se nanaša pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

— Prvo: Sporoči Hugeti, ali bolje grofični Jeanni Kerbervéjev, naj bo pripravljena na skorajšnji beg...

— Toda čuj, to je vendar nemogoče! Do desetih ni nikdar sama, a če je v družbi, ne morem in ne smem z njo govoriti...

— Potem sva izgubljena!

— Nikakor ne! Saj lahko ostaviš deklico na ladji pod mojim varstvom in pobegnesh sam...

— Nikdar! Ona bo bežala z menoj ali pa ostanem tudi jaz na ladji.

— Tvoje početje je brezumno!

— Brezumno ali ne, tako sem se odločil in pri tem ostane!

— Takoj nato doda:

— Brez nje ne zapustim ladje. Naj te stane kar hoče, moraš jo obvestiti...

— Dobro je, hočem jo obvestiti, pa čeprav me pri tem zgrabi...

— Stvar je torej urejena. Treba je le še dobiti kje kak čoln, da moremo v njem do obale.

— Tudi to stvar prevzamem jaz! se oglasi Vignault. In potem?...

— Potem? Potem je že malone vse urejeno. Kar pa ostane, oskrbim jaz sam.

— Jaz pobegnem s teboj.

— Nikakor ne, prijatelji. Tvoj beg bi prežgodaj vzbudil sum. Grof bi nas zasledoval, še preden smo s čolnom na varnem, in bi nas najbrž ujel... Zjaj pa pojdi, čas hiti.

— Pozuriti se hočem, odvrne Vignault in ostavi Moriona v celici.

— Kelike je pri nas državnih uradnikov. V radijskih krogih se stalno naglašja, da zaposluje država preveč uradnikov. Po njihovem mnenju presega število uradništva 270.000. Finančni minister pa nasprotno zatrjuje, da znaša število celokupnega državnega uradništva, vključno s kontraktualnimi uradniki in dnevnikaarji le 140.833. Po novem proračunu se bo število uradništva znižalo za 29.883, torej na 120.000. Vladni krogi zatrjujejo, da pri tem ne gre za redukcijo, marveč le za izbiro najboljših, strokovno najusposobljenjših uradnikov. Gotovo pa je, da se uradniško vprašanje pri nas tako dolgo ne bo dalo pravilno rešiti, dokler bo uradništvo predmet političnih spekulacij.

— Poziv vsem ženam, ki so uživale milostne podpore. Slovenski del uprave Narodnega ženskega Saveza namerava podvzeti akcijo, da bi one osirotele uradniške hčere zopet prejele milostne podpore, ki so jih uživale do leta 1922. Zato vse te pozivljamo, da pošljejo točne podatke (ime, rojstne podatke, stanovanje, kako dolgo so uživale podporo, prepis zadnjega odloka, s katerim jim je bila podpora dovoljena) na naslov: gospa Minka Govekarjeva, Ljubljana, Rimska cesta 20-II. Prosim, da prideteto pošljejo vse le pisnim putem do 30. novembra 1926. — Slov. del uprave Narodnega ženskega Saveza.

— Narcise v sevarnosti. Vsi nedeljski in pravi turisti poznajo Golico in njene krasne narcise, ki slove tudi v inozemstvu. In zdaj nameravajo tudi te divne planinske rože reducirati. Oddelek za agrar. operacije v Ljubljani se peča baje s problemom pokončavanja narcis na livadi pod Golico, kjer rasto najlepše narcise. Svoj načrt motivira s trditvijo, da so narcise strupene in da se zato živina na onem travniku ne more pasti. Ne vemo, je-li krava in volom res absolutno potreben ta travnik, pač pa vemo, da bodo vsi prijatelji planinske flore odločno protestirali proti nameravanemu pokončavanju narcis.

— Podpornemu društvu slepih. Volfova ulica 12. Ljubljana, so darovali: sestre Remčevi v počaščenje spomina blagopokojnega vladnega svetnika Andreja Senekovića 100 Din, župni urad Sv. Rok 10 Din, dr. Sándor Hrašovec, Smarje pri Jelšah, 20 dinarjev, Filipič Janez Vnanja peč, 25 Din, K. Skuli, Dolenja vas, 30 Din; občinski urad Slovenigradec 50 Din; Kunc Josip & Ko., tu, 20 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala. Vljudo prosimo vse one, ki imajo naše polonice, da se nas blagohotno spominjajo.

— Radi krvoskrustnja je bil te dni na zahtevu državnega pravdnika v Pančevu zaprt 41letni posestnik Stevan Negvin, ker je že več let vzdrževal ljubavno razmerje s svojo sedemletno hčerko. Posledice niso izostale radi česar so sorodniki zadelo prijavili obistem.

— Samomor podpredsednika madžarske stranke V Velikem Bečkereku se je ustrelil minulo soboto ponoči podpredsednik madžarske stranke v Jugoslaviji dr. Lajoš Vegr. Kakor se zatrjuje ga je poglajla v smrt neozdravljiva bolezen. Pokojnik je bil znan in splošno priljubljen osebnost. Pri zadnjih volitvah je bil nosilec madžarske liste v Velikem Bečkereku.

— J. A. D. "Triglava" v Ljubljani. Na rednem občnem zboru dne 5. novembra t. l. je bil izvoljen za zimski semester 1926/27 sledeči odbor: predsednik Kocmur Ciril iur.; podpredsednik: Jerše Lado tehn.; tajnik I.: Spindler Metod med.; tajnik II.: Pogruje Stanko med.; blagajnik: Jereb Drago iur.; knjižničar: Ferme Francé phil.; gospodar: Mallerič Joža tehn.; arhivar: Prosen Ciril iur.; odbornika: Krulc Franjo iur., Rus Marjan phil. 1016/n

— ITO zobna krema je najboljša

Iz Ljubljane

—lj Stanovanjska anketa. Minulo soboto se je vršila v dvorani mestnega magistrata anketa o stanovanjskem vprašanju, ki jo je sklicalo predsedstvo Zveze stavbnih zadrug. Anketo so se udeležili poleg zastopnikov oblasti, med katerimi so bili zastopniki velikega župana ljubljanske in mariborske oblasti in zastopniki raznih občin, tudi zastopniki organizacije najemnikov in hišnih posestnikov iz Maribora, Ljubljane, Celja in drugod ter precej številni drugi zainteresirani. Po otvoritvi s strani sklicatelja je prevzel predsedstvo okr. glavar g. Spiller-Muys, nakar je podal g. A. Kristan obširen in izčrpen referat o stanovanjskem vprašanju pri nas in drugod. V svojih stvarnih izjavanjih, ki so aalelela na vsestransko odobravanje je orisal prizadevanja za rešitev stanovanjske krize in naglasil, da se je pri nas v tem oziru najmanj storilo. Podčrtal je prizadevanje posameznih občin, da v svojem okrilju kolikor mogoče zrtvujejo za rešitev stanovanjske bede, toda brez državne podpore je vsaka nadaljna akcija nemogoča, ker so vsa občinska sredstva že izčrpana. Potrebno bo iskati novih virov in je zato predlagal uvedbo prisilnega posojila v obliki obligacij. O tem vprašanju se je razvila obsežna debata, ki pa ni dovela do nikakega rezultata, ker so menja zelo različna. Večina govornikov je naglašala, da je v prvi vrsti poklicana država, da z izdatno podporo in prekrbo ceneni kreditov omogoči zidanje novih stanovanj. Posebno se je poudarjalo, da bi morala država vsaj za svoje urade, ki so nameščeni v privatnih poslopih, zgraditi potrebne prostore odnoeno zadržati kar največ uradov v že obstoječih državnih zgradbah, vojaških itd. Če tudi ni mogoče govoriti o kakem pozitivnem rezultatu te ankete, je vendar v veliki meri pripomogla k razčiščenju naziranj in povzročila, da se bo začela širši javnosti intenzivnejše zanimati za stanovanjsko vprašanje in nje-

govo rešitev, s čimer je storjen vsaj korak naprej. Nedvomno pa je anketa pokazala, da leži rešitev stanovanjskega problema edino le v zidanju novih stanovanj.

—lj Opozorjamo na današnji oglaš otvritev tovarne perila Genica Vojka, Ljubljana, Gosposka ul. 16.

—lj Uprava Narodnega gledališča vljudo no prosí p. n. abonente, da vplačajo III. obrok abonmaja do 10. t. m.

—lj Francosko predavanje, Danea, v ponedeljek, ob 18. bo predaval v veliki dvorani ljubljanske univerze g. Georges Blondel, profesor politične ekonomije na visoki šoli političnih ved v Parizu o temi »Rekonstrukcija Evrope«. G. Blondel je eden najodličnejših slavofilov v Franciji. Bavi se specijelno s onimi političnimi in ekonomskimi vprašanji, ki se tičejo Srednje in Vzhodne Evrope. Opozorjamo občinstvo, naj ne zamudi prilike, ko bo govoril odlični učenjak o tako zanimivem predmetu. — Odbor francoskega instituta.

Esperantisti! Vsi oni esperantisti, ki niso organizirani v kakem esperantskem društvu ali klubu, se prosijo, da javijo svoj naslov klubu esperantistov v Ljubljani, Narodna kavarana, v svrhu splošne statistike vseh esperantistov v Sloveniji.

—lj Nemški tečaj prosvetnega odseka DZ. Za oddelek A (začetnike) nemškega tečaja Prosvetnega odseka Delavske zbornice se vrši pouk v četrtek, 11. tm., za oddelek B v petek, 12. tm. in za oddelek C v torek, 9. tm. — vsi točno ob 7. zvečer. Nove prijavljence se ne upoštevajo, ker je že preveliko število prijaviteljev. Pouk se bo vršil celo zimo ob zgoraj določenih dnevih. Vsi učenici naj prinesejo prihodnjic s seboj zvezke in po 20 Din šolnine.

—lj Strokovno vodstvo po muzeju. V zvezi s svojim ciklom umetnostno-zgodovinskih predavanj, o katerem smo že poročali, priredi Umetnostno-zgodovinsko društvo tudi skupne ogledne raznih panog muzejskih zbirk pod vodstvom strokovnjaka. Prvo vodstvo bo v soboto 13. t. m. ob 15. Udeležba je vsakomur brezplačno dovoljena. — Ob tej priliki opozorjamo novič na ciklus predavanj istega društva. Predavanje se vrši vsak četrtek od 18.—19. na univerzi, prvič v četrtek, 11. tm., ko bo predaval mgr. V. Steška o zgodovini cerkvene opreme. Vstopnina znaša za člane 7 Din, za nečlane 10 Din, za dijake 3 Din. Dobe pa se tudi vstopnice za cel ciklus 9 predavanj in sicer v Tiskovni zadrugi v Prešernovi ulici. V Novi založbi na Kongresnem trgu ter pri večerni blaginji. Cena za člane 50 Din, za nečlane 70 Din.

—lj Monopolsko skladišče soli v Ljubljani razglaja, da od 11. novembra t. l. dalje ne bo več nakladalo soli kupcem, kakor se je to vršilo dosedaj. Vsak kupec bo od sedaj naprej moral sol nakladati sam s svojimi delavci. Taksa, ki se je dosedaj plačevala za nakladanje odpade.

—lj Opozorjamo na klavirski koncert profesorja g. Antona Trosta, ki se vrši danes zvečer ob 20. v dvorani Filharmonične družbe. Na sporedu so klavirske skladbe najbolj priznanih klavirskih kompozitorov. Umetniška osebnost profesorja g. Trosta nam jamči v vsakem pogledu za prvostveni umetniški užitek. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni in zvečer od pol osmih dalje pred koncertno dvorano v veži Filharmoničnega poslopja.

—lj »Socanoma« in prijateljem »Socet«. Društvo »Socet« ima odslej naprej svoja predavanja in vse prireditve v prostorih restavracije Ljubljanski dvor. V teh prostorih se vrši v soboto, 13. t. m. zabavni Martinov večer z zelo pestrim programom. Med drugimi točkami programa govori o Sv. Martinu goski in novem vinu naš znani dovtipni govornik, šolski ravnatelj g. A. Mervit. Na ta večer vabimo vse pa. člane in prijatelje in priključimo, da bodo novo otvorenji prostori vsakogar in vsestransko zadovoljili. Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost. — Odbor »Socet«. 1014-2

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—lj Ker je re-

—c Elektriifikacijsko pogodbo med mestno in okoliško občino je celjski občinski svet v svoji zadnji seji odobril.

—c Mestno gledališče. Jutri v torek se vrši v mestnem gledališču četrto gostovanje ljubljencev. Vpizori se ljudska igra »Slaba vest«. V domači zasedbi pa se za prihodnje tedne pripravlja drama »Periferija«.

—c Vlom v okrožno sodišče. V noči od petka na soboto je bilo vlomljeno v pisarno okrožnega sodišča. Vlomilci so navrtali blaginjo, vendar pa v njej niso našli več nego okrog 50 dinarjev. Vlomilcev se niso izsledili.

Iz Maribora

—m Drava pada. Od sobote naprej Drava, ki je zadnje dni stalno naraščala, zopet pada. V nedeljo je bila cesta, ki vodi ob Dravi proti Studencem, že izven vode in tudi cesta proti Sv. Petru ni več poplavljen. Vendar pa je tako razmočena, da je voznja po njej zelo nevarna, zlasti še, ker se s hriba neprestano sipa prodec in kamene. To cesto bo treba temeljito popraviti in primerno zavarovati s podzidkom in nadstrešjem na najnevarnejših mestih.

—m Proračun mestne občine. Finančni odbor občinskega sveta je dogotovil proračun za prihodnje leto. Proračun je razgrnjen med uradnimi urami pri mestnem magistratu na vpogled. Eventuelni ugovori se morajo vložiti pri mestnem magistratu tekom 14 dni, najkasneje do 16. t. m. Občinski svet bo razpravljal o proračunu na svoji prvi seji meseca decembra.

—m Umetnostna razstava v kazinski dvorani. V kazinski dvorani je bila včeraj otvorena umetnostna razstava, katero so priredili domači umetniki in sicer gg. prof. Čotič, Mežan, Pirnat, Kos in Žagar. Razstava obsega krog 200 del in je v vsakem pogledu zelo zanimiva. Opozorjamo na to razstavo vse ljubitelje lepe umetnosti in upamo, da bodo umetniki poleg moralnega doseglji tudi primeren gneten uspeh.

—m Čiščenje mestnih ulic in trgov se bo v smislu sklepa občinskega sveta vršilo v zimski dobi, t. j. od 1. novembra do 31. marca zoper podnevu, ker čiščenje v tej dobi ne povzroča prahu. Občinstvo pa zato ni nič manj poklicano, da v lastnem interesu skrbi za kar največjo snago in red. Odpadki, papir itd. naj se ne mečejo na ulicah, ampak samo v ta namen določenih mestin.

—m Tečaj češkega jezika priredi mariborska podružnica IC lige. Priprave sprejema predsednik češkega kluba g. Bureš v Vetrinski ulici. Tečaj bo vodila učiteljica češke šole gdnja. Švecova. Opozorjamo na to prilžnostno zlasti srednjošolsko mladino, ki ima na ta način najlepšo priliko, da se priučí češkega jezika.

Izpred sodišča

V gostilni pri »Težkem grozdu« za Ljubljano so pili fantje. Veseli Tomaž je razgrajal in rogovilil ter se norčeval iz tovariša Šekšarja, ker jih je še tolikrat dobil po grbi, čeprav je sam slab pretepač. Šekšar je bil že precej vinjen. Ker Tomaž ni nehal, je zgrabil Šekšar kozarec in ga urno treščil v Tomažev glavo za zadla na glavo. Ker je zrasla na Tomaževi glavi drobna šiška, je šel v bolnico, kjer so ga operirali in šekšarja ovadili. Poškodba je bila lahka in mož bo 2 dni okušan bridkosti arestantovskega življenja.

Tine iz Lipovce je septembra imel svoj slab dan; na rami je namreč nesel težko kosaro, ki mu jo je naložila njegova ljubica Franca. Dejala mu je namreč, da njen rožmarin raste za drugera, ne pa zanj, ki je preveč meščast. To Tinetu ni šlo iz glave. Ko je šel čez most na Fužinah, je zagledal znanca Mihača, ki je slonel na mostnic in opozoval rjave valove, ki so se zaletavali drug v drugega. Tedaj se je po Tinetu nekaj posvetilo: Kaj pa, če ne hodi ta-le Mihač k Franci po rožmarin, saj ima lep šopek v gumbici? Že je bil pred njim in mu prišol od leve dle, od desne tri, ki jih je podkrepil z bičevnikom, ki ga je nosil v roki. Ker je bil Mihač lahko poškodovan, bo Tine brez šopka 2 dni hladil srce v zaporu.

Beogradska tiča Jovo in Miško sta prišla oktobra v Ljubljano. Ker je bilo že pozno, sta šla v hotel N., kjer sta hotela sobo. Ker je pa pri nas treba sobo plačati, sta se ji morala odpovedati in sta odšla. Hodila sta že dolgo okoli in ju je naposled vratar izsledil na dvorišču, ko sta hotela odpreti zaklenjo na hlevna vrata; mišlila sta pač prenočiti v hlevu. Ker je pa baš tisti čas hotel nekdo v ložo vlomiti, sta to bila pač Jovo in Miško, ki sta tedaj tod okoli hodila in zbežala, ko sta videla goste. V loži je imel vratar denar in obloko. Zjaj jima 3 tedne ne bo treba iskati prenočišča, potem bosta pa zastoj odpoštovala v Beograd.

«Pijandure» je zavpila gospodična Ela, a Hela se je kar vanje zaletela. Bilo je pred par dnevi tam na Posavju. Ela in Hela sta šetali pod kostanj, a Bine in Tine sta bila v gostilni. Ko sta prišla na cesto, sta ju nahruilil prijazni šetalki. Bine in Tine sta dejala: «Saj se poznamo, take-le cvetke v našem smrdljivem blatu rastejo.» Bine je Heli še prislonil zaščitno in odšel. Oba para sta imela sestanek pred sodnikom, a se nista mogla poravnati. Ela bo plačala 100 Din, a kavalirja pa 800 in 600. Hela je pa odšla oproščena, kakor belodnevni lažeb je počasi odplaval po sivih deških skoki vrata. Vsi so si pomežiknili, češ, naj se kmalu spet vidimo. Obe stranki kujeta namreč novo ovažbo, ker sta pri sestanku na Posavju mnogo važnega pozabili.

«O, Janez, kam pa ti?»
«I, saj veš Matevž, mladost nori! Vso noč sem taval okoli; sinoči sva se spela z mojo Spelco. Vrag babji je vedno bolj siten, pa postavljala bi se rada; veš tako hitreje ne najdeš kakor je ona!»

Matevž se smeje Janezovi zaljubljenosti in počasi jo režeja proti Ljubljani. Naenkrat Matevž obstane in se udari po čelu: «Jaz osel! Tovaršica Hela, ti bi bil kakor nalašč zame, pa še za Spelco bi kaj ostalo. Veš, dober zasluslek sem našel!»

Pri teh besedah pogleda okoli sebe; nikjer ni žive duše. Fant jame pripovedovati Janezu, da delavec slaba prede, češ, da jih je preveč in da bo on začel s tatvino. Janez

ni odgovoril ne bev, ne mev in to je Matevž ematral za dobro znamenje.

V daljavi so se že svetile zlate konice ljubljanskih zvonikov in zdavnaj je že vstala za njunim hrbtom Vrhnika, kjer sta se rodila in kamor sta se včasih vračala. Matevž je nadaljeval. Pravil je Janezu o bagestvu železniškega ministra in dejal, da ima ta gospod toliko denarja, da ga kar v vrtnih vagonih prevaža. Zaključil je s predlogom, da bi malo pobrskala na dolenskem kolodvoru v Ljubljani. Kmalu sta si bila edina. Pozno ponoči sta se priplazila v pisarno, kjer je čepela težka blaginja. «Tale kravica je pa breja», je dejal za lovoljno Matevž — in že sta odnesla blaginjo. V čakalnici sta videla na klopi sivo odejo. Vzela sta jo, zavila blaginjo ter odšla. Ko sta bila že daleč na polju, sta odejo odvila in sklenila denar takoj prešteti in si ga razdeliti. Krepak udarec s kolom, vrata blaginje so zaportela na tla, a takoj za njimi naša grešnica. Samoga presenečenja sta se kar sedela, saj je bila blaginja prazna, kakor pomešana. Za njima se je pa plazila remirna senca in ju zasledovala po vseh ovinkih, dokler nista prispela v mesto. Tam sta na nenkrat žutila vsak eno roko na rami in že sta bila vrljenja.

Senat ju je obsodil vsakega na 8 mesecev ječe, kar ju pa ni presenetilo in s kaznivno zadovoljna sta odkorakala v zapor.

Danes, v ponedeljek ob 20. uri

KLAVIRSKI KONCERT
PROF. ANTON TROST
v Filharmonični dvorani

Vstopnice v Matični knjigarni

Gospodarstvo

Slaba vinska letina v Franciji

Vinogradniki so v Franciji poleg uradnikov največja politična, odnosno volilna sila. Gorje vlad, ki bi jim naložila visoke davke! Na zadnjem kongresu francoskih radikalov, ki opirajo svojo moč na južno-francoske vinske gorice, je referentna komisija predlagala, naj bi vlada polagoma odvela vinogradnikom pravico prešanja grozdja, odnosno izdelovanja likerjev in raznih drugih močnih pijač. Toda kongres so morali prekiniti, predsednik je zapustil svoje mesto, da bi mogel z ostalimi udeleženci protestirati in naposled je moral miri razburjene duhove Caillaux, ki je skočil iz svoje lože na tribuno in izjavil, da mora biti ta predlog odklonjen. Kongres je predlog soglasno odklonil. Ni torej čuda, da vinogradniki diktirajo cene vina. Doslej je veljalo geslo, da je francosko vinogradništvo v permanentni krizi, ker se rodi preveč božje kapljice. Javna tajnost je, da izlijejo Francozi vse vino, ki ga ne morejo razpečati, v reke, da izpraznijo sode, ako e novo, vso kvalitativno boljše kot staro. Toda vsako leto se podražitev vina ne da moti, virati z bogato letino. Letos, ko cene vina neprestano skakejo, so si vinogradniki izmislili slabo vinsko letino. Težko je razumeti logiko francoske vinarke politike: konzum vina v francoskih mestih narašča in tudi izvoz v inozemstvo je od dne do dne večji. Kadar porabi francoska mesta manj vina, izpijejo prebitek na kmetih. Parižani so pili do Ludvika XIV. sploh samo vino iz pariške okolice. Šele za časa Ludvika XIV. so poslali njeni samostana sv. Vincenca pri Beaume kralju nekaj steklenic svojega vina, s katerim je bil Ludovik XIV. zelo zadovoljen. Pozneje je postal mti ta mizi samo burgundsko vino. Kraljevemu vzgledu so sledili tudi meščani. Petdeset let pozneje je dobil Ludovik XIV. v darilo vino iz Chateau - Lafitte in tako e postalo bordeauxsko vino v Parizu moderno. Takrat so prodajali sod najboljšega vina (280 litrov) po 20 do 30 frankov. Kmalu je začel tudi izvoz francoskih vin rapidno naraščati. Leta 1875. je izvozila Francija 6 milijonov hektolitrov vina. Pred vojno je znašal izvoz 1.659.000 hl, leta 1923 1.502.894 hl, leta 1924 2.237.552 hl. Pariz sam je izpil leta 1920 5.227.902 hl vina, lani pa nad 6 milijonov hektolitrov. Kriza francoskega vinarstva je torej samo navidezna. Vinogradniki hudejo podražiti vino in zato se pritožujejo, da je letina slaba.

—g Muzej za trgovino in industrijo. Z dovoljenjem trgovskega ministra je bil ustanovljen v Berlinu »Muzej za trgovino in industrijo kraljevine SHS«. Muzej se nahaja na Lützowstrasse 91 a. Njegovi cilji so: Stalna razstava poljedelskih in industrijskih proizvodov Nemčije in Jugoslavije, zbirka katalogov in cenikov nemških in jugoslovanskih tvrdk, dajanje informacij o tvrdkah in poedincih, o izvoznih in uvoznih možnostih, o prevoznih in carinskih stroških itd. Honorarji muzeja so določeni po tarifi. Kdor se torej zanima za trgovske stike z Nemčijo, naj se obrne na muzej.

—g Ruski sladkor na svetovnem trgu. Ruski sladkorni trust je sklenil z neko pariško tvrdko pogodbo glede dobave 2 mil. ton sladkorja. Ta sladkor mora prispeti v Francijo tekom prihodnje sladkorne kampanje. Plačan bo deloma takoj, deloma pa v kratko ročnih menicah.

—g Obrtna banka v Sarajevu. 2. tm. se je vršila seja obrtne sekcije trgovsko-obrtne zbornice in Sarajevu. Na seji se je razpravljalo o ustanovitvi Obrtne banke. V Sarajevu in Bosni vlada za to banko veliko zanimanje tako, da bo vprašanje njene ustanovitve klub gospodarski krizi ugodno rešeno.

—g Cenik trt. V poljedelskem ministstvu je izdelan nov cenik za prodajo trt iz vseh državnih poljedelskih ustanov. Iz državnih trtnic doka sadike vse one srezke in okrožne trtnice, ki nimajo denarnih sredstev za nakup.

—g Obrtna banka v Splitu. 4. t. m. se sestali v Splitu vsi ugledni obrtniki, ki so se razpravljali o ustanovitvi Obrt

To in ono

Katastrofalne poplave v Angliji

London pod vodo.

Iz Londona poročajo o katastrofalnih poplavah, ki so zadele v soboto mnoge kraje v Angliji, osobito pa London. Nad Londonom se je utrgal oblak in voda je poplavlila vse ceste. Železniški most pri Crayfordu se je porušil. Pri Foxfieldu je voda zalila in porušila železniški tunel. V Belfastu se je porušilo več hiš. V Dublinu je orkan porušil neko hišo, v kateri je bila restavracija in 10 stanovanj. London je deloma pod vodo. Znameniti Downingstreet in Whitehall sta poplavljeni.

London je desetletja ne pomni takega neurja in mu je bilo prizanešeno tudi letos, ko je vsa ostala Evropa ječala pod strahovitimi vremenskimi udarci. Zato je umevno, da je sobotna poplava vzbudila pravo paniko. Poplava je povzročila tudi precejšnjo škodo, ki pa še ni precejšena.

Smrt čudodelnega rabina

Čudodelni rabin Rokach, čigar smrt je vzbudila po vsem svetu splošno pozornost, je bil res neobičajen človek. Kot neomejeni vodja ali bolje rečeno oboževani vladar velike sekte je igral nad pol stoletja v Galiciji zelo vlogo. Z njim so morali računati celo nekdanji avstrijski vladni krogi. Mnogi se še spominjajo strašnega krvoprelitja v Dobrobricu povodom volitev v dunajski parlament l. 1911, ko se je del židovskega prebivalstva uprl paktu po kojnega rabina z vespolsko stranko in se združil z zatiranimi Ukrajinci. Moralni poraz, ki ga je doživel takrat rabin Rokach, pa ni dolgo škodoval njegovemu vplivu, ki je segal daleč preko meja bivše avstro-ogrške monarhije v Rusijo, Nemčijo, Anglijo in Ameriko. Od vseh strani so mu pošljali židje denar in ga prosili pomoči v raznih neugodah. Mnogi židje so prihajali k njemu, da se osebnopriporočijo čudodelnemu rabinu. Rokach seveda ni molil za svoje vernike brezplačno. Zahteval je od vsakega primerno nagrado, in tako je kmalu obogatel. Imel je celo armado tajnikov in nižjih uslužbencev, ki so sprejemali goste in zbirali denarne prispevke. Njegov vpliv se je pa raztezal tudi na politiko.

Vrhunec slave in moči je dosegel Rokach med vojno. Ker so začele ruske čete prodirati v Galicijo, je moral zapustiti svojo rezidenco v Belzu. Odpotoval je na Dunaj, pozneje pa na Madžarsko. Po prevaru se je pojavil v Mukačevu, kjer se je pričela ljuta borba med njim in rabinom Spiro. Ta borba je trajala štiri leta. Spiro je nastopil proti Rokachu v sinagogi in pri politični oblasti. Prejšnji viceguverner Ehrenfeld bi lahko povedal, koliko sitnosti mu je povzročila borba med obema rabinoma. Spiro se je bilo že posrečilo izposlovati izgon Rokacha, toda nastopili so močni inozemski pokrovitelji in Rokach je ostal v Mukačevu. Šele leta 1924 se je prostovoljno umaknil. Njegov odhod je bil triumfalen. V Mukačevu se je zbrala ogromna množica njegovih privrženecv, na vseh postajah so ga čakali takozvani chasidi in se pobožno dotikali njegovega oblačila. Njegovi tajniki so komaj sproti spravljali prostovoljne prispevke. Poljska vlada mu je poslala nasproti salonski vlak, ker je dobro vedela, kaj pomeni Rokachov povratek v ogrožene kraje vzhodne Galicije.

Po povratku je Rokach znova zgradil svojo razdejano rezidenco in obnovil njeno slavo. V politiko se ni več vmešaval, pač pa razširil svojo sekto. Chazidem, ki ga je označeval Rokach,

datira iz 18. stoletja. To sekto je ustanovil v Karpatih neki židovski pastir, znan pod imenom Bal-šenitor (mož do brega imena). Oficijelna ortodoksna sekta je zamen preganjala chaside. Pokret je objel vse vzhodno židovsko prebivalstvo in Rokach je postal v židovskem svetu najpopularnejša osebnost.

Kako je umrl zadnji Habsburžan

Na znanem otoku Madeiri stoji med košatimi palmami grad, ki že od daleč pozdravlja mornarje, ko se vozijo mimo otoka. Na težka okovana vrata tega gradu sta potrkala nedavno dva tučca. — Oglasil se je stari oskrbnik, ki je osorno vprašal elegantno oblečena tučca kaj hočeta. Saj se ne motiva, dragi prijatelj, — sta odgovorila neznanca. V tem gradu je bival zadnji avstrijski cesar Karel, kajne? Da, z vsi rodbino, — je odgovoril oskrbnik. Toda kaj želite? Nadaljni pogovor je skrajšal bankovec v oskrbnikovi roki in vsi trije so odšli po stopnicah v prvo nadstropje. Oskrbnika je zanimalo, od kod sta tučca, in ko sta mu pojasnila, da sta iz Češkoslovaške, je smeje pripomnil, da je bil Karel tudi češkoslovaški cesar.

Pripovedoval je, kako je Karel preživel zadnja leta svojega življenja in kako je počasi hiral v izgnanstvu. Končno je odprl vrata krasno opremljene sobe, rekoč: Tu se je torej Karel obesil, in sicer na oknu. Bivša cesarica Zita je prihitala v sobo, ko je bil Karel že mrtev. Zadnje tedne je bil zelo potrtn in zamišljen. Po cele dneve je sedel na balkonu in zrl molče pred se. S svojimi bridko usodo se nikakor ni mogel sprijazniti. Polagoma je začel telesno in duhovno pešati. Zadnje dni pred samomorom je ostala samo še senca prejšnjega krepkega moža. Naposled je omagal pod težo usode in šel prostovoljno v smrt.

Vest o Karlovem samomoru so pričeli šele zdaj španjki, za njimi pa tudi češki listi. V koliko je ta vest resnična, bo pokazala bližnja bodočnost. Bivša cesarica Zita še živi in bo gotovo vest o Karlovem samomoru demantirala, ako ni resnična.

Pogovor s poljskim krvnikom

Urednik nekega varšavskega lista je posetil te dni edinega poljskega krvnika M., ki ima na Starem mestu v Varšavi skromno stanovanje, obstoječe iz l. sobe in kuhinje. Krvnik je 30 letni mož srednje postave. Novinar je stopil v njegovo stanovanje in lupo, ko se je igral s svojim edinim sinom. Spočetka sta bila krvnik in njegov edinec v zadregi. Ko pa je krvnik, ki opravlja svoj posel pod psevdonomimom, izvedel, kakšen namen ima novinarjev poset, je postal zgovoren. Povedal je, da je državni uradnik IX. kategorije in da dobiva 300 zlotov mesečne plače. Poleg tega dobiva še posebne doklade od vsake justifikacije.

Prvotno je bil delavec v Poznanju. Izgubil je službo in ker ni imel kaj jesti, je zaprosil za izpraznjeno mesto krvnika, ki mu je bilo dodeljeno. O terminu justifikacije sa sodišče obvesti brzojavno. Na poziv sodišča pokliče svojega pomočnika in odpotuje v dotično mesto. Na morišču so vesala že pripravljena tako, da mu preostaja samo izvršitev smrtnih obsodbe. Krvnik in pomočnik nastopata v smokingih. Pomočnik zakrije obsojenca obraz z belo ruto in mu izpodmakne pručico. Nato prime krvnik obešenca za glavo in mu zlomi tilnik. Zdravnik ugotovi smrt, na kar položi krvnik obešenca svoje bele rokavice.

vice k nogam. S tem je njegovo opravilo končano. Na novinarjevo vprašanje, kako ravna z obsojenci, ki se branijo, je krvnik hladnokrvno odgovoril, da mu taki obsojenci ne delajo nobenih preglavic, ker ima krepke mišice. Sicer se mu pa še ni nikoli pripetilo, da bi imel z obešanjem večje neprilike.

Krasni karo pliš

za damske plašče ter gladki črni pliš bodo naše cenj. dame vedno najugodnejše kupile pri

Drago Schwab. Ljubljana

Največji arhiv za časopise

Na Angleškem že od nekdaj velja navada, da mora vsako časopisno podjetje oddati po en izvod vsake izdaje lista v britanski muzej. Ta muzej je centralni arhiv vseh publikacij, ki izidejo na angleških tleh.

Tekom let in desetletij pa se je številno časopisov v britanskem muzeju tako nagromadilo, da niso vedeli arhivirati, kaj bi storiili z gradivom. Tedaj je vzniknila iz bistrh glav angleških učenjakov misel, da bi se sezidal poseben repozitorij. Britanski muzej namreč nima več prostora za časopise in da si vsaj začasno odpomore, so sezidali velikansko skladišče, katerega so preuredili v shrambo za časopise. V teh prostorih se sedaj shranjujejo vsi angleški listi, vse revije in vse knjige.

Repozitorij je največji časopisni arhiv na svetu. Časopisna podjetja pošiljajo slej ko prej svoje dolžnostne izvode britanskemu muzeju, kjer se gradivo zbira, veže in nato pošlje v repozitorij. Tam leže debeli letniki leta in leta in samo včasih se pojavi kak učenjak, ki želi pregledati to ali ono stvar iz starih časov. Takrat pošljejo iz britanskega muzeja v repozitorij avtomobil, ki naloži zaželeno snopce in jih prepelje v britanski muzej. Tam učenjaki prelistavajo in prebirajo stare letnike, in ko so svoje delo končali, se časopis vrne zopet na svoje staro mesto v skladišče. Tako skrbje Angleži, da ne gre v izgubo nič, kar so ustvarili možje peresa, pa najsi bo to prva revija ali zadnji provincijalni listič.

Revolverska bitka v hotelu

Listi poročajo o krvavi revolverski bitki, ki se je razvila v nekem hotelu v Detroitu v Združenih državah in je zahtevala štiri smrtno žrtve. Zloglasni roparski morilec Cuniff se je sestel v dotičnem hotelu s svojim pajdašem, ravnotako zloglasnim banditom Olsenom, da bi si razdelila plen zadnjega skupnega ropa. Nista se mogla sporazumeti in Olsen je svojega tovariša kratkoma ustrelil. Pogal mu je šest revolverskih nabojev v telo, da je obležal mrtev. V svoji jezi je ustrelil Olsen nato še Cuniffovo prijateljico, ki je na strele prihitala gledat, kaj se godi. Tudi ona je obležala mrtva.

Uslužbenci in gosti hotela si niso upali intervenirati in Olsen je baš hotel zapustiti hotel, ko je prihitala telefonično alarmirana policijska patrulja, ki je srečala Olsena na vhodu. Policijski oficir, ki bandita ni spoznal ga je vprašal, kaj se godi, in kdo strelja. Mesto odgovora je dobil oficir strel v glavo, da se je brez glasu zrušil mrtev. V tem hipu pa je bandita zadela krogla oficirjevega spremljevalca. — Čeprav smrtno zadrž, je izvele Olsen iz žepa še drugi revolver, a predno ga je mogel sprožiti, ga je zadelo še par strelcev iz policij kih revolverjev, tako da je na posled tudi on izdihnil.

Pri preiskavi v Cuniffovi sobi so

našli 10.000 dolarjev (pol milijona dinarjev) in par steklenic šampanjca.

Ubita bandita sta veljala za najnevarnejša roparja daleč na okrog. Že dve leti ju je policija zama iskala, a posrečilo se ji ni niti to, da bi ju pregnala iz svojega okoliša. Najmanj po enkrat na mesec sta izvršila kak senzacionalen rop, pri čemer sta vedno nastopala izredno drzno. Tekom zadnjega meseca sta napadla nekega newyorškega industričarja, ki se je peljal s svojim sinom v avtu; ustrelila sta oba in še šoferja in zaplenila veliko vsoto denarja. Par dni kasneje sta napadla ob belm dnevu v neposredni bližini Filadelfije poštni avto, ustrelila žandarma ter oplenila pošto in potnike.

Odvetnikova oporoka

Neki odvetnik iz južne Francije, ki je pred kratkim umrl, je zapustil vse svoje premoženje v znesku dvesto tisoč frankov umobolnici v svojem rojstnem mestu. O nagibu, ki ga je vodil do tega velikodušnega dejanja, je odvetnik napisal v oporoki sledeče:

»Ta denar so mi dali zaslužiti norec, ki ne mislijo na drugo kakor kako bi se venomer tožarili in grenili življenje svojem bližnjemu. Mislim torej, da je le pravično, če denar, ki sem ga z norci zaslužil, vrnem nesrečnim blaznikom.«

Vse bi bilo v redu, toda odvetnikovi sorodniki testamenta ne priznavajo. Pravijo, da tudi odvetnik sam ni bil pri pravi pameti, ko je pisal oporoko ...

Sovjetski hudič

Ruski listi poročajo sledečo zanimivo zgodbo iz okolice Moskve: Revna starka Astrjuhinja v vasi Kupavni možajskega okraja je dobila veselo novico iz Amerike. Sin, ki ni o njem že kakih 10 let čula besedice, ji je poslal 500 rubljev (15.000 Din). Vaški župan (predsednik sovjeta) ji je izročil nakazilo, po denar pa bi bila morala iti na pošto 15 km daleč.

Hotela je to storiti takoj, toda doma jo je zadržala krava, ki se je baš otelila, in tako je starka prelozila potovanje za en dan. Ponoči je nekdo potrkal na okno. Starka je odprla in v sobo je prilezel vrag z rožički in dolgim rompom. Vprašal je, ali je že dobila denar, in jo hudo nahruil, ker ga še ni dvignila. Starka je drevnela, hudič pa je osorno naročil, da mu mora naslednji dan ob istem času izročiti ves dvignjeni znesek.

Zjutraj se je preplašena ženska toliko opogumila, da je šla na pošto po denar. Prosila pa je, naj ji izplačajo samo eno desetinko nakazane vsote in ko so jo vprašali, čemu noče celega zneska, je rekla, da se boji, da bo potem vse skupaj pobral hudič. Poštarica naznani zgodbo orožnikom in ti so obkolili starkino hišo.

Zvečer je hudič prišel ob degovorjenem času, toda bil je tako prebrisan, da ni hotel sam vzeti denarja, katerega mu je pokazala starka in kotu ob svetih podobah. Izgovarjal se je, da ne more v kot, ker je sv. Miklavž, ki visi na steni, prevelik svetnik. Zahteval je, naj mu izroči denar sama. Toda starka se ni dala speljati na led in tako so hudiča ujeli orožniki, ki so medtem vdrli v sobo. Razkrinkali so ga in spoznali, da ni nihče drugi, kakor gospod župan v lastni osebi.

Vaško prebivalstvo je bilo tako razburjeno nad tem dogodkom, da je »hudiča« preteplo, nato pa ga uklenilo ter ga vodilo iz kraja v kraj, na koncu pa ga peljalo še v Moskvo, da ga vidijo najvišje oblasti. Tako je končal sovjetski hudič svojo kariero, starka pa je obdržala denar, za katerega je prejela nakazilo iz rok vaškega župana.

Tiskovine vseh vrst

kakor: kuverte, pisemske papirje, vizitke, račune, razne bloke, lepake, letake itd., zdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Humoristični kotichek

Pes

Na zadnji pasji razstavi sem poslušal sledeči dialog:

Gospa: »Koliko stane ta doga?«
Razstavljalec: »Tisoč dinarjev.«
Gospa: »Jaz bi jo rada kupila, toda ne vem, kaj poročam moj mož.«
Razstavljalec: »Ah, kaj! Vsak dan lahko najdete boljšega moža kot je vaš, takega psa pa nikoli več.«

To ga nič ne briga!

Micka se je prvič podala na pot in se je morala peljati tudi z železnico. Na kolodvoru je z drugimi šla k blagajni ter zahtevala vozni listek.

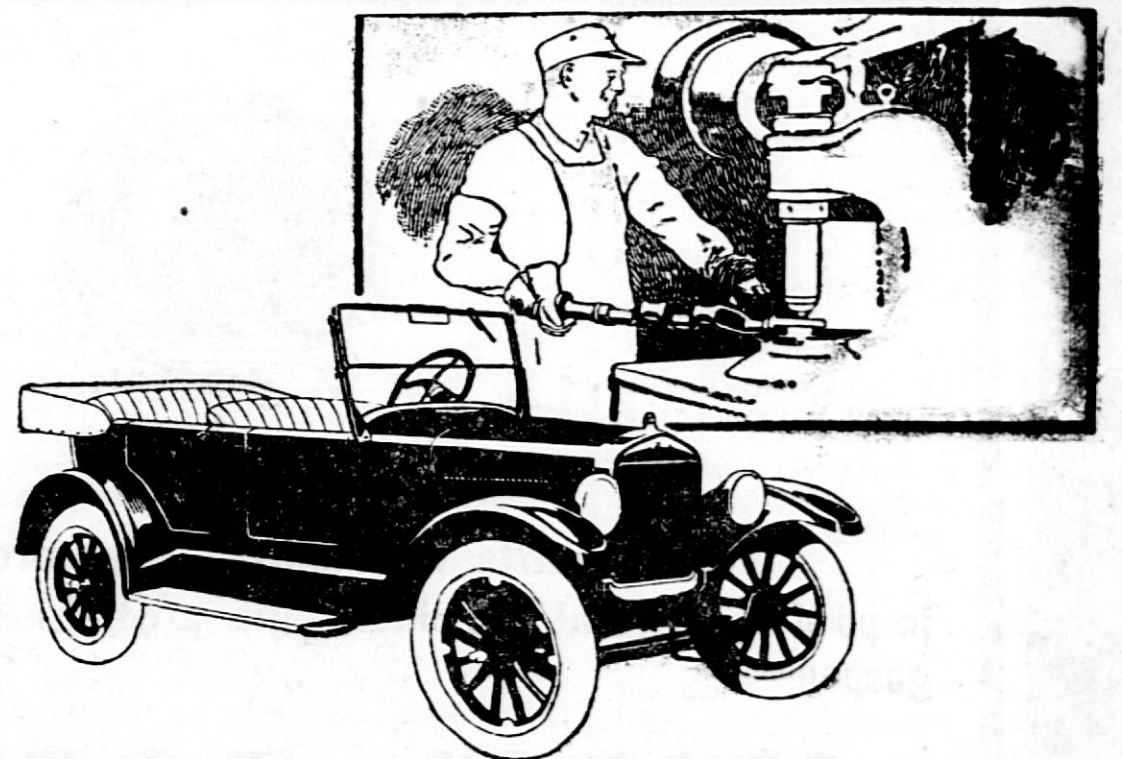
»Kam pa?« jo vpraša uradnik.
»To vas nič ne briga!«
»To, pa moram vendar vedeti, kam se peljete.« jo zavrne uradnik.
»No, če ste pa že tako radovedni, vam pa povem. K Janezu, ki je moj fant!« se je odrezala Micka.

Zamišljenost.

Služkinja: »Gospod profesor, mllostiva je dobila zdravega dečka.«
Profesor (pri delu): »Kolikokrat sem vam že rekel, da me ne motite za vsako malenkost.«

Kažipot.

Neki turist je v temni noči zablodil. Po dolgem tavanju je končno dospel do nekega kažipota. Ker radi teme ni mogel prečitati napisa, je splezal na kol, da je dosegel tablico. Priznal je vžigalico in z lahkoto je prečital: »Po,

Nepobitno Dejstvo!

Pri Fordovih izdelkih se ni štedilo v nobenem oziru pri nabavnih stroških. Da so naši vozovi kljub temu najcenejši izmed vseh poznanih vozov iste jakosti vzrok je ta, ker je problem produkcije Fordovih izdelkov rešen na temelju gospodarskih iskustev, spoznanjih in izvedenih edino le po Fordu.

Najboljši dokaz, da je kvaliteta surovega materiala in prvovrstnost Fordovih vozov brezkonkurenčna je, da je do danes v prometu že čez 14 milijonov njegovih voz.

Oglejte si najzadnje tipe odprtih in zaprtih Fordovih voz in dejte si raztolmačiti številne prednosti njegovih strojev!

Ford
Ford Motor Company

Obiščite še danes enega izmed naših brezštevilnih zastopnikov v državi

Ford

ZASTOPSTVO za SLOVENIJO:

American Motors Ltd.

DUNAJSKA C. 9

Telefon 477.

Telegrami „Amot“

B. P.:

Zakon iz ljubezni

On in ona sta pravkar povečerjala. Ona sedi zamišljena na fotelju pri peči, on pa streljaje črno kavo, zamaknjen v svoj večerni list.

Ona (zevaje): »Hinko?«
On je zatopljen v svoj list in je ne sliši.

Ona (glasneje): »Hinko?... Aah!«
On (še vedno zatopljen v čitanje): »Da, da, vse je v redu!... Imaš prav...«

Ona: »Prav? V čem imam prav? Saj nisva o ničemer govorila!... Hotela sem te samo vprašati, koliko je sedaj ura, in nič drugega.«

On: »Ali ne vidiš? (Z očmi ji namigne na stensko uro.) Osem je že.«
Ona: »Vidim, da, da, vidim! Saj nisem slepa. Hotela sem samo vedeti, ali je tudi na tvoji uri že toliko...«

On (se nasmešne): »Aha, mhm, saj razumem...«

Ona: »Razumeš? Kaj razumeš?«
On: »Beži, beži! Nikar se ne delaj nevedno. (Pogleda na uro.) Tudi na moji uri je že osem. Mirno se lahko ravnaš po stenski uri, gre popolnoma točno... Jaz se nocoj ne vrnem pred drugo uro... Ob pol dveh izpusti svojega malega kavalirja!«

Ona: »Ali si neumen? Kako moreš sploh kaj takega predlagati! Da se s tem zabavam... ravno s tem...«

On: »Tega ravno ne trdim; sicer pa bi ne bilo prvič, da bi se spozabila.«
Ona: »Spozabila... zares! Spozabila sem se prvič že takrat, ko sem spoznala — tebe!«

On: »A jaz sem se počutil bolje takrat, ko sem te izgubil!«
Ona: »Pa vendar si vedno ljubosumen!...«

On: »Jaz?«

Ona: »Le priznaj! Tisti «mali kavalir», kakor ga ti nazivaš, ti je strahsen trn v peti!...«

On: »O tem si pač lahko prepričana, da mi niti v sanjah ne pride na um. Na tega, pa ljubosumen?!«

Ona: »Pa vendar ga vedno omenjaš in spominjaš!«

On: »Samo da ti napravim veselje...«

Ona: »Prevelika uslužnost!«
On: »Morda se samo tako delam, da bi tako izgledalo.«

Ona: »Preveč se trudiš zame! Kako pa je s tvojo črnooko Ivanka, ha? Ali si napravim njej tudi vedno tako uslužbo? (On se nasmešne.) Aha! Pri njej tega ni treba!... Kaj ne? (On vstane in si zapali cigareto.) Ali jo boš nocoj peljal v gledališče? V opero ali dramo?«

On: »Nocoj grem v klub...«

Ona: »In po klubu?... Tega vendar ne boš mislil, da ti bom verjela, da se boš od dveh ponoči sprehajal...«

On: »Hm... Zakaj pa ne? Toplo je dovolj. In ponočni sprehodi so vedno prijetni.«

Ona: »To ti pa že verujem...«
On: »Kaj si ljubosumna, srce moje, angeli moj?«

Ona: »Ljubosumna?!« (Se prisiljeno nasmeje.) »Samo pojdi... prosim te, pojdi... srečen človek... Da bi bila ljubosumna...!«

On: »Vidiš, jaz ravno tako malo... Da bi bil ljubosumen...!«

Ona: »Glej no, kako duhovita postajava...«

On: »In radi tega sva še precej srečna. Vsak zase, bog za vse... to je najboljša pot k slogi. Toda, ali se še

spominjaš, kako je bilo pred tem «modusom vivendi», ki sva ga sklenila? Neprestano sva se pripravala in zalezovala...«

Ona: »Samo radi tebe!... Kdo je prvi grešil?«

On: »Jaz... priznavam... Kolikokrat si mi že to povedala... Pa vendar si morala radi družinske sreče in zakonskega miru zatisniti eno oko...«

Ona: »Ker sem bila neumna. Treba je pač potrpljenja. Kaj hočeš? Takrat sem te ljubila...«

On: »Ravno tako tudi jaz... ljubil sem te...«

Ona: »Pa vendar si me varal!«
On: »Samo v raztresenosti in dolgočasju. Saj veš, da sem često zelo raztresen...«

Ona (ironično): »To se ti je pripetilo nezavestno, proti tvoji volji, je-li?«
On: »Da, prav res... kakor tebi!«

Ona: »Ne, dragi moj! Da veš: ne in ne! Odkritosrčna sem: meni se je to pripetilo... ker sem tako hotela!«

On: »Zakon je res lepa institucija!«
Ona: »A taki možje, kot si ti, ga popolnoma diskvalificirajo...«

On: »Že mogoče. Toda tolažim se s tem, da sem prevarani mož, ki je prevaril in vara neštete druge zakonske trpinke!«

Ona: »A meni je žal, da so me razmere prisilile, da varam enega, edinega...«

On (odhajajoč): »Lahko noč, Slavka!«

Ona: »Z bogom, Hinko! Želim ti obilo zabave!«

On: »Hvala! Upam, da ne bo sile.«
Ona (sama): »In še vedno trde, da sva se vzela iz ljubezni... Oh! Prijateljstvo živi le od rente, ljubezen pa pogoltno ves kapital...«

Kako si vzdržava dama svojo mladostno svežost?

Želja vsake dame je si ohraniti mladostno svežost do starosti. To dosega Američanka in Francozinja s kulturo telesa in s prikladnim oblačenjem, posebno pa z obutvijo.

Ona je spoznala, da je dobro negovana noga temeljni pogoj za dobrobit.

Na ulici — v zimi — usnjati čevlji, doma, v uradu ali pri delu čevlji iz blaga — to je njeno geslo.

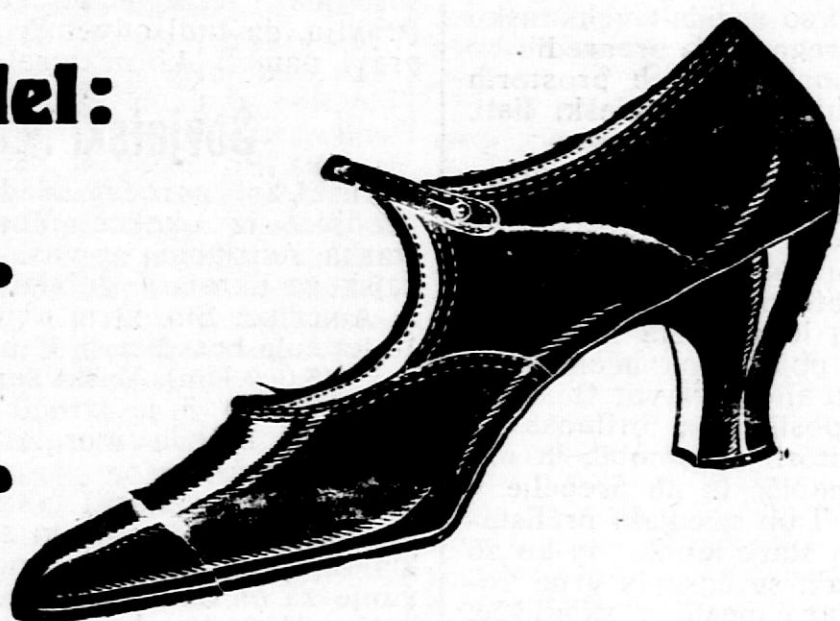
Dame, nosite doma ali pri svojem poslu čevlje iz žameta ali lastinga. — Čevlji iz tkanine zrači nogo, to ozdržuje suho in toplo, je gibeč in udoben, preprečuje utrujenost, olajšuje delo.

Priporočamo

naš model:

4445 iz la žameta
Din 99.-

4345 iz la lastinga
Din 99.-

Rata

Globoko potrta naznanjava vsem sorodnikom in znancem, da je po dolgi bolezni preminul najin predragi brat in spoštovani stric, gospod

KAREL ROSMANN

hišni posestnik, bivši mnogoletni župan v Novem mestu, predsednik krajnega šolskega sveta nositelj reda sv. Save, itd.

Zemeljske ostanke ljubljene pokojnika pokopljemo v torek dne 9. t. m. ob 15. uri popoldne.

Zadušnice se odpravijo v Kapiteljski cerkvi novomeški.

Venci se po želji pokojnikov odklanjajo v dobrodelne namene.

Prosiva tihega sožalja.

V NOVEM MESTU in LJUBLJANI, dne 8. novembra 1926.

Jos. J. Kavčič, trgovec,
nečak

Marija Kavčič,
sestra

Brez posebnega obvestila.

Naznanilo otvoritve.

Čenimim tvrdkam in občinstvu vjužno naznanjam, da sem iz tvrdke »Triglav«, jugoslovenska izdelovalnica perila v Ljubljani, Kolodvorska ulica 8, in Vojvode Mišića cesta 21 izstopila kot družabnica in tehnična voditeljica ter otvorila dne 8. novembra t. l.

lastno tovarno perila v Ljubljani, Gosposka ulica št. 16

Izdelujem vsakovrstno perilo za gospode po meri in naročilu, prevzemam blago v izdelavo in dobavljam perilo iz lastne zaloge po najugodnejših cenah.

GENICA VOJSKA,

tovarna perila,

LJUBLJANA, Gosposka ulica št. 16.

3155

Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri
Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri
Jutri
Jutri
Jutri
Jutri
Jutri
Jutri
Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri
Jutri Jutri
Jutri Jutri
Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri Jutri

DEVIŠKA SUZANA

ELITNI KINO MATICA

Sobarion

mladu, ještu pošteni, to do godina staru, vrlo snažno čistu, neka govori slovenski, nemački za malu obitelj, vrlo dobra kuća. — Ponude na Schwarz - druz Zagreb, Preradovičeva ul. 1

Ivan Bricelj, Ljubljana

Najstarejša slovenska tiskarska in ličarska delavnica

Trgovaška cesta 10 u Gosposke dvoriste (avarna dvorista)

se priporoča. — izvršitev točna cen: zmerne

Korespondentinja

z daljšo prakso, zmožna slovenskega in nemškega jezika, išče službo pri večjem podjetju. — Ponudbe pod »Stalno/3170« na upravo »Slov. Nar.«

Prodajalka,

dobro izurjena v mešani trgovini, želi premeniti doseganje mesto; gre tudi na deželo. — Ponudbe pod »Vestna/3174« na upravo »Slov. Narod.«

Špecerijsko

opravo, dobro ohranjeno — kupim. — Ponudbe pod »Specerijska trgovina/3131« na upravo »Slov. Nar.«

Din 30.000

brezobrestnega posojila dam za stanovanje dveh sob s kuhinjo. Vknjižba na prvo mesto. — Ponudbe pod »Takojšnje posojilo/3130«

Zakonski par

mlad — išče stanovanje dveh sob s kuhinjo, cvrdu s souporabo, v mestu ali na periferiji mesta. — Ponudbe z navedbo cene pod »December/3171« na upravo »Slovenskega Naroda«

Bukova drva

ponudite Družbi »Ilirija« Ljubljana, Kralja Petra trg 8. 3150

Vrednostne

papirje predvojne, v eh vrst, tu in inozemske, drž dež mestna posojila, železniške obligacije, prioritete, rente, srečke itd. — kupuje najkulantneje. — »YER Co«, komercialna družba, Ljubljana, Kongresni trg 9 (na vogalu Kino Matice). 3189

Otroka

vsake starosti vzamem na rejo. — Naslov pove uprava »SI. Nar.« 3190

Pozor čevljarji!

Gornje dele vseh vrst čevljev dobite — dobro in solidno izvršene — po najnižjih cenah pri I. Merchioffu trgovina usnjem, Ljubljana, Sv. Petra cesta 30 128/7

Stavbne parcele

se oddajo takoj na lepem, suhem, peščenem terenu ob Linhartovi ulici, in za Bežigradom. — Vpraša se: »Hera«, stavbna reg. zadruga z o. z. v Ljubljani. 3179

Damske plašče elegantno izdelane v veliki izbiri od Din 350—780 kakor tudi najnovejši modne velourie za plašče po Din 150— nudi F. in L. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29, 16>7

Grand hotel 'PETKA'

DUBROVNIK II (Gruž)

Popolnoma na novo renoviran. Največji in najboljši hotel v Gružu. Najprikladnejši položaj na obali, v neposredni bližini pristanišča vseh parobrodov, 5 minut oddaljen od železniške postaje, Postaja električne železnice. Lepe sobe z razgledom na morje in na polotok Lapad. Najboljša kuhinja in točna postrežba

Dragotin Polaćek

3157

ČREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupujem tudi

surovi in topljeni losi

ga plačujem po najvišji dnevni ceni. Jos. Bergman Ljubljana, Poljanska cesta 85.

Lokal

v Ljubljani v progi prometne Miklošičeve ceste Kralja Petra trg št. 2,

se odda

za trgovsko podjetje, zavarovalnico, agenturo, denarni zavod ali za zobozdravniški atelje. Eventuelno se prostori tudi deljno odda o. Na cesti dva visoka lokala m 7-20 in m 6-20 dolžina, s posebnim vhodom od ceste, zadaj dve manjši sobi in prti-line. — Ponudbe sprejemam in dajem informacije pisarna odvetnika

dr. M. PIRCA Cigaletova ul. 1 od 3 - 6 ure pop. 3190

Zahvala.

Usojam si tem potom izreči g. vlad svetniku Mencingerju, g. načelniku požarne brambos Josipu Turku ter trnovskim in krakovskim fantom in mojem ter policiji mojo najtoplejšo zahvalo za njihovo pomoč in požrtvovalnost povodom požara mojega gospodarskega posloja v Trnovem, Cerkvena ulica 1, dne 30. oktobra 1926.

Ljubljana, dne 6. novembra 1926.

Franjo Trtnik.

Sporočamo članstvu in sportni javnosti žalno vest, da je naš član. go. pod

Alojzlj de Reggi

stud. phil.

dne 7. novembra nenadom preminil na Grmad, kjer se je smirno pon. srečil pri plezalni vaji. Uro pogreba objavimo v jutrišnjih listih. Ohranimo blagopokojnemu trajen spomin!

Ljubljana, 8. novembra 1926.

Upravni odbor ASE Primorje

3195